Τὸ φύλλον δραχ. 2,50 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δραχ. 5

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκεκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα (1932)
Τιμηθὲν διὰ τοῦ Ἀργυροῦ Μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν (1935).

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησία δραχμὲς 100. Ἑξάμηνη δραχ. 55. Τρίμηνη δραχ. 30.
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου χρύσια διατιμ. 50, Ἀμερικῆς δολλάρια 3.— Ἀγγλίας καὶ ὅλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.
Ἑξάμηνοι καὶ Τρίμηνοι ἀναλόγως

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩι 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἱουδήποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 43ος | *Ἀθῆναι, 1 Φεβρουαρίου 1936* | *Ἔτος 58ον.—Ἀριθ. 9*

ΟΙ ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΠΕΤΡΟΥ ΑΝΤΙΦΕΡ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σαράντα χρόνια πρωτότερα — τὸ 1799—τότε ποὺ ταξίδευε μ' ἐμπορικὰ στὶς σκάλες τῆς Ἀνατολῆς, ὁ Θωμᾶς Ἀντιφὲρ εἶχε βρεθεῖ στὰ παράλια τῆς Παλαιστίνης, τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ Βοναπάρτης εἶχε διατάξει νὰ τουφεκισθοῦν οἱ αἰχμάλωτοι τῆς Γιάφφας. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δυστυχισμένους, εἶχε καταφύγει σ' ἕνα βράχο, ὅπου χωρὶς ἄλλο θὰ τὸν ἔβρισκαν καὶ θὰ τὸν σκότωναν, ἀλλὰ περιμαζεύθηκε τὴ νύχτα ἀπὸ τὸν γάλλο θαλασσινὸ καὶ μπαρκαρίσθηκε στὸ καράβι του. Ἐκεῖ τὸν κράτησαν δυὸ μῆνες, τὸν περιποιήθηκαν καὶ τὸν γιάτρεψαν ἀπὸ τὶς πληγές του στὴν ἐντέλεια.

Ὁ αἰχμάλωτος αὐτὸς φανερώθηκε στὸ σωτῆρα του. Τοῦ εἶπε πὼς ὀνομαζόταν Καμὺλκ πασάς, πὼς ἦταν Αἰγύπτιος, κι' ἀποχαιρετώντας τὸν καλὸ Μαλουΐνό, ὑποσχέθηκε πὼς δὲν θὰ τὸν ξεχνοῦσε. Ὅταν θὰ ἐρχόταν ἡ ὥρα, τοῦ εἶπε, θὰ τοῦ ἔδειχνε τὴ μεγάλη του εὐγνωμοσύνη.

Ὁ Θωμᾶς Ἀντιφὲρ χωρίσθηκε τὸν Καμὺλκ-πασὰ κι' ἐξακολούθησε τὰ ταξίδια του. Κάμποσο καιρὸ θυμόταν αὐτὴ τὴν ἱστορία καὶ περίμενε κάποια, μικρὴ ἢ μεγάλη, ἀνταμοιβή. Ἔπειτα, σιγὰ-σιγά, ἔπαψε νὰ τὴ θυμᾶται καὶ νὰ περιμένῃ τὸ παραμικρό.

Μὲ τὴν ἡλικία, εἶχε ἀποχωρήσει πιὰ ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία καὶ καταγινόταν, στὸ Σαὶν-Μαλό, νὰ νατρέφῃ γιὰ ναυτικὸ τὸ μοναχογιό του Πέτρο — ἦταν τότε ἑξηνταεφτὰ χρονῶν — ὅταν, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1842, τοῦ ἦλθε ἄξαφνα ἕνα γράμμα.

Τὸ γράμμα, καθὼς φαινόταν ἀπὸ τὴν ταχυδρομικὴ σφραγίδα, προερχόταν ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο, ἦταν γραμμένο γαλλικὰ κι' ἔλεγε τὰ κόλουθα:

«Ὁ πλοίαρχος Θωμᾶς Ἀντιφὲρ παρακαλεῖται νὰ γράψῃ στὸ σημειωματάρι του αὐτὸ τὸ πλάτος: ***εἰκοσιτέσσερις μοῖρες καὶ πενηνταεννέα πρῶτα, βόρειον,*** ποὺ θὰ τὸ συμπληρώσῃ μ' ἕνα μῆκος ποὺ θὰ τοῦ ἀνακοινωθῇ ἀργότερα. Δὲν πρέπει νὰ τὸ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

Ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰντισταθῇ στὸ γελάκι τῆς Μπεμπέκας;

ξεχάσῃ ποτέ, κι' ἀκόμα νὰ τὸ κρατήσῃ μυστικό. Εἶναι γι' αὐτὸν σπουδαιότατο. Τὸ χρυσάφι, τὰ διαμάντια κι' οἱ πολύτιμοι λίθοι ποὺ θὰ τοῦ χαρίσουν μιὰ ἡμέρα αὐτὸ τὸ πλάτος κι' αὐτὸ τὸ μῆκος, θὰ εἶναι ἡ δίκαιη ἀνταμοιβὴ γιὰ τὶς ὑπηρεσίες ποὺ ἐπρόσφερε ἄλλοτε στὸν αἰχμάλωτο τῆς Γιάφφας».

Γιὰ ὑπογραφή, τὸ γράμμα αὐτὸ δὲν εἶχε παρὰ ἕνα διπλὸ Κ ποὺ σχημάτιζε μονόγραμμα: >|<

Κι' ἄρχισε πιὰ νὰ δουλεύῃ ἡ φαντασία τοῦ Θωμᾶ: Νὰ λοιπὸν ποὺ τὸν θυμήθηκε ὕστερ' ἀπὸ τόσα χρόνια ὁ Καμοὺλκ-πασάς! Γιατὶ ἄραγε τόσο ἀργά;.. Ἐμπόδια ἀνυπέρβλητα θὰ τὸν κράτησαν στὴ Συρία, ποὺ δὲν ἡσύχασε παρὰ μόνο στὰ 1840, μὲ τὴ συνθήκη τοῦ Λονδίνου, ὅταν τὴν ξαναπῆρε στὴν ἐξουσία του ὁ Σουλτάνος... Μ' αὐτὸ τὸ «πλάτος» τί ἐσήμαινε; Θὰ περνοῦσε βέβαια ἀπὸ κάποιο σημεῖο τῆς γῆς, ὅπου ὁ πασὰς θὰ εἶχε θάψει τοὺς θησαυρούς του. Ἑκατομμύρια ἑκατομμυρίων!.. Ὡστόσο ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ κρατῇ τὸ πρᾶγμα μυστικό, περιμένοντας καὶ δεύτερο γράμμα ποὺ θὰ τοῦ φανέρωνε τὸ «μῆκος». Τότε μόνο θὰ μάθαινε τὸ σημεῖο τῆς γῆς ποὺ ἔκρυβε αὐτὰ τὰ δισεκατομμύρια. Καὶ δὲν ἔλεγε τίποτα σὲ κανένα, οὔτε στὸ γιό του.

Περίμενε, περίμενε... δώδεκα ὁλόκερα χρόνια. Ἀλλὰ δεύτερο γράμμα δὲν ἐρχόταν. Τί θἄκανε; Θὰ πέθαινε, παίρνοντας τὸ μυστικὸ στὸν τάφο;

Ὄχι βέβαια!.. Ἔπρεπε νὰ τὸ ἐμπιστευθῇ στὸ γιό του, τὸν Πέτρο-Σερβὰν Μαλό, γιὰ νὰ τὸ ἐπωφεληθῇ τουλάχιστο αὐτός. Ἔτσι στὰ 1854, ὅταν ὁ γέρο-θαλασσινός, ὀγδοντανὸς χρονῶν τότε, κατάλαβε πὼς δὲν τοῦ ἔμενε παρὰ ὀλίγων ἡμερῶν ζωή, φώναξε τὸν μοναχογιό του καὶ κληρονόμο του, τοῦ διηγήθηκε τὴν ἱστορία τοῦ Καμοὺλκ, τοῦ ἔδειξε τὸ γράμμα του καὶ τὸν ὅρκισε νὰ μὴν ξεχάσῃ ποτὲ κι' αὐτὸς ἐκεῖνο τὸ «πλάτος», περιμένοντας τὸ γράμμα ἢ τὸν ἄνθρωπο ποὺ θὰ τοῦ φανέρωνε καὶ τὸ «μῆκος».

Κι' ὁ Θωμᾶς Ἀντιφὲρ πέθανε καὶ θάφτηκε στὸν οἰκογενειακὸ τάφο.

Ἔ, τώρα ἄρχισε νὰ δουλεύῃ κι' ἡ φαντασία τοῦ Πέτρου Ἀντιφέρ, ἄξιου γιοῦ τοῦ πατέρα του. Δεκαπλασίασε τὰ ἑκατομμύρια τοῦ κρυμμένου θησαυροῦ. Φαντάσθηκε τὸν Καμοὺλκ-πασὰ γιὰ κανένα *ναβὰβ* τῆς Χαλιμᾶς. Ὀνειρευόταν διαρκῶς χρυσάφι, διαμάντια καὶ πολύτιμα πετράδια... Ἀλλὰ μὲ τὸ χαραχτῆρα ποὺ εἶχε—ἀνυπόμονο, ἀνυπόταχτο, ἀνήσυχο, νευρικὸ—τοῦ ἦταν ἀδύνατο νὰ κρατηθῇ. Ὁ πατέρας μπόρεσε νὰ περιμένῃ δώδεκα χρόνια χωρὶς νὰ πῇ σὲ κανένα τίποτα, χωρὶς νὰ ζητήσῃ νὰ μάθῃ τί ἀπέγινε κεῖνος ποὺ τοῦ ἔστειλε τὸ γράμμα μὲ τὸ διπλὸ Κ. Ὁ γιὸς δὲν μπόρεσε. Ἔτσι στὰ 1855, ταξιδεύοντας στὴ Μεσόγειο, στάθηκε στὴν Ἀλεξάνδρεια καί, μὲ τρόπο, ζήτησε πληροφορίες. Ἤθελε νὰ μάθῃ ὄχι ἂν ὑπῆρξε ποτὲ κανένας Καμοὺλκ-πασὰς—γι' αὐτὸ δὲν εἶχε ἀμφιβολία ἀφοῦ κρατοῦσε ἕνα γράμμα του—ἀλλὰ ἂν ὑπῆρχε ἀκόμα. Τοῦ εἶπαν πὼς ἀπὸ εἴκοσι χρόνια εἶχε ἐξαφανισθεῖ καὶ κανένας δὲν ἤξερε τί ἀπόγινε!

Ὁ Πέτρος δὲν ἀπελπίσθηκε. Ποιὸς ξέρει γιὰ ποιοὺς λόγους ὁ πασὰς εἶχε ἀναγκασθεῖ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ μὴ δίνῃ πιὰ σημεῖα ζωῆς. Ὅπως ζοῦσε ὅμως ὡς τὰ 1842, ὅταν ἔστειλε τὸ περίφημο γράμμα, ἐξαίρετα μποροῦσε νὰ ζῇ ἀκόμα καὶ νὰ στείλῃ δεύτερο, ποὺ ἐπειδὴ ὁ Θωμᾶς Ἀντιφὲρ εἶχε πεθάνει, θὰ τὸ λάβαινε ὁ κληρονόμος του...

Ὁ καπετὰν-Ἀντιφὲρ γύρισε λοιπὸν στὸ Σαὶν-Μαλὸ καὶ δὲν ἔλεγε ἀκόμα τίποτα σὲ κανένα, ἂν καὶ αὐτὸ τοῦ κόστιζε πολύ. Ἐξακολούθησε νὰ ταξιδεύῃ ὡς τὰ 1857, κι' ἀπὸ τότε ἄφησε τὸ ἐπάγγελμά του καί, καθὼς εἴδαμε, ζοῦσε μὲ τὴν οἰκογένεια.

Ἀλλὰ τὸ «πλάτος» δὲν τὸν ἄφινε ἥσυχο στιγμή. Κι' ἐπιτέλους φανέρωσε τὸ μυστικὸ στὴν ἀδελφή του, στὴν ἀνιψιά του, στὸν ἀνιψιό του καὶ στὸν καλὸ Ζίλδα Τρεγκομαίν. Ἔτσι τὸ μυστικὸ αὐτό, ἀκράτητο πιά, μαθεύτηκε σ' ὅλη τὴν περιοχή. Πκντοῦ ἤξεραν—καὶ στὸ Σαὶν-Σερβὰν ἀκόμα, καὶ στὸ Ντινὰρ—πὼς μιὰ μεγάλη, κολοσσιαία, παραμυθένια περιουσία θἄπεφτε μιὰ μέρα στὰ χέρια τοῦ εὐτυχισμένου Ἀντιφέρ. Ἔφτανε νὰ λάβῃ καὶ τὸ «μῆκος» ποὺ περίμενε..

Πέρασαν μερικὰ χρόνια. Κανένα γράμμα δὲν τοῦ ἦλθε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό, καὶ ἕνας ξένος δὲν χτύπησε τὴν πόρτα του. Σιγὰ-σιγὰ ἡ οἰκογένεια ἔπαψε νὰ πιστεύῃ στὸ θησαυρό, καὶ τὸ γράμμα ἐκεῖνο τὸ ἔπαιρνε γιὰ φάρσα. Ὁ Ζίλδας Τρεγκομαίν, χωρὶς νὰ τὸ δείχνῃ βέβαια, θεωροῦσε τὸν φίλο του φαντασιόπληχτο. Αὐτὸς ὅμως ἐπέμενε νὰ πιστεύῃ καὶ νὰ περιμένῃ. Τὴν περιουσία τοῦ *ναβὰβ* τὴ θεωροῦσε πιὰ δική του, σὰ νὰ τὴν εἶχε κιόλας στὰ χέρια του. Καὶ κανένας δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ ἀντιλέγῃ, γιατὶ ὁ παράξενος ἄνθρωπος γινόταν ἔξω-φρενῶν.

Ἔτσι καὶ τὸ βράδυ ἐκεῖνο, ὁ καϊμένος ὁ Ζίλδας ἐπρόσεχε νὰ μὴν προκαλέσῃ, μὲ καμμιὰ ἀντιλογία, τὴν τρικυμία ποὺ φοβοῦνταν στὸ σπίτι ὅλοι τους.

—Ἔλα τώρα νὰ ἰδοῦμε, τοῦ εἶπε ὁ φίλος του, ἀφοῦ ἄδειασε καὶ τὸ δεύτερο ποτηράκι. Σὲ ρωτῶ γιὰ τελευταία φορά: ξέρεις ἐσὺ τί θὰ πῇ «πλάτος»;

—Ἀπάνω-κάτω... ἀποκρίθηκε δειλὰ ὁ πρώην «μαουνιέρης», κοιτάζοντας τὸ πολύχρωμο μαντήλι ποὺ εἶχε ἁπλωμένο στὰ γόνατά του.

—Ξέρεις, ἐξακολούθησε ὁ Ἀντιφέρ, πὼς εἶν' ἕνας κύκλος παράλληλος μὲ τὸν Ἰσημερινό, καὶ πὼς διαιρεῖται σὲ 360 μοῖρες, ποὺ μᾶς κάνουν 21.660 πρῶτα λεπτὰ τοῦ τόξου καὶ 1.296.000 δεύτερα;

—Πῶς δὲν τὸ ξέρω; εἶπε ὁ Τρεγκομαίν μ' ἕν' ἀγαθὸ χαμόγελό.

—Ὡραῖα! Ξέρεις ἀκόμα πὼς ἕνα τόξο ἀπὸ 15 μοῖρες ἀντιστοιχεῖ μὲ μιὰ ὥρα χρόνου, ἕνα τόξο ἀπὸ 15' μ' ἕνα λεπτὸ ὥρας, κι' ἕνα τόξο ἀπὸ 15'' μ' ἕνα δευτερόλεπτο ὥρας;

—Νὰ σοῦ τὰ πῶ ἀπέξω θέλεις;

—Ὄχι, περιττό. Ἔχω λοιπὸν ἕνα πλάτος 24 μοῖρες, καὶ 59 πρῶτα πρὸς βορρᾶν τοῦ Ἰσημερινοῦ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΗ

Τὰ φτωχὰ παιδάκια τῶν Νηπιαγωγείων, ποὺ διατηρεῖ τὸ «Πατριωτικὸ Ἵδρυμα Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ», ἀπευθύνουν πρὸς τὰ Διαπλασόπουλα τὴ συγκινητικὴ Ἔκκληση ποὺ δημοσιεύω παρακάτω. Ὅσοι θὰ συγκινηθοῦν καὶ θὰ θελήσουν νὰ τὰ βοηθοῦν καὶ μποροῦν νὰ στείλουν ὅ,τι ἔχουν κατάλληλο ἀπευθείας πρὸς τὸ ***Πατριωτικὸ Ἵδρυμα, ὁδὸς Λυκαβητοῦ 3, Ἀθήνας***. Ἰδοὺ ἡ Ἔκκληση:

Εἴμαστε 400 πάνω κάτω παιδιά, ἔχουμε ἡλικία 3 ἕως 6 ἐτῶν. Τὰ πρῶτα τραγούδια, τὶς πρῶτες προσευχοῦλες, τὰ πρῶτα γράμματα πηγαίνουμε νὰ μάθουμε στὰ Νηπιαγωγεῖα τοῦ Π. Ι. Π. τ. Π.

Μὰ δὲν πηγαίνουμε μόνο γι' αὐτό. Πηγαίνουμε γιατὶ θὰ βροῦμε τὸ μεσημέρι κι' ἕνα πιάτο ζεστὸ καλομαγειρεμένο φαΐ, ποὺ μᾶς προσφέρει τὸ Νηπιαγωγεῖο καὶ ποὺ πολλὲς φορὲς γιὰ μέρες λείπει ἀπὸ τὸ σπίτι μας.

Πηγαίνουμε ἀκόμη, γιὰ νὰ φήσουμε ἐλεύθερη τὴ μητέρα μας νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ μὴ ἔχῃ ὅλη τὴν ἡμέρα τὸ νοῦ της σὲ μᾶς, γιὰ νὰ μπορέσῃ ἔτσι νὰ ἐξοικονομήσῃ καὶ τὸ ψωμὶ τῶν ἄλλων ἀδελφῶν μας. Γιατὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ μᾶς, ἢ δὲν ἔχουμε πατέρα ἢ θἄναι ἄρρωστος ἂν τύχῃ κι' ἔχουμε, ἢ ἄεργος.

Τὴ φροντίδα τῆς ἐπιβλέψεώς μας ἔχει τὸ Νηπιαγωγεῖο μας.

Μᾶς δίνει τὴν καθαρή μας τὴν ποδίτσα, τὸ μουρουνόλαδό μας, τὸ γιατρό μας, ἂν τύχῃ καὶ δὲν μποροῦμε, τὸ καλό μας τὸ φαΐ καὶ τὴ ζεστασιά μας.

Τὸ βράδυ ξαναγυρίζουμε στὰ σπίτια μας. Πολλὰ παιδάκια ὅμως ἀπὸ μᾶς, δὲν μποροῦμε νὰ φθάσουμε εἰς τὸ Νηπιαγωγεῖο, γιατὶ μᾶς λείπει πότε τὸ παπούτσι καὶ πότε τὸ ρουχαλάκι.—Ὅταν τὸ κρύο εἶναι ὑποφερτὸ πηγαίνουμε καὶ ξυπόλυτα καὶ σχισμένα—ὅταν ὅμως δυναμώσῃ, δὲν μποροῦμε νὰ ξεκινήσουμε καὶ εἴμαστε ἀναγκασμένα νὰ μένουμε στὴ φωλίτσα μας, ποῦναι χωρὶς ζέστη, χωρὶς φαΐ, χωρὶς τὴ μητρικὴ φροντίδα, γιατὶ ἡ μητέρα μας πρέπει νὰ τρέξῃ γιὰ δουλειά.

Γι' αὐτό, σκεφθῆκαμε, ὅλα μαζὶ νὰ σᾶς γράψουμε αὐτὸ ἐδῶ τὸ γράμμα καὶ νὰ σᾶς παρακαλέσουμε θερμὰ νὰ μᾶς στείλετε ὅ,τι παλιὸ παπουτσάκι σᾶς περισσεύει—ἂν εἶναι καὶ χαλασμένο, τὸ Νηπιαγωγεῖο θὰ μᾶς τὸ διορθώσῃ—καὶ ὅ,τι παλιὸ ρουχαλάκι—θὰ μᾶς τὸ μπαλώσῃ κι' αὐτὸ—κι' ὅ,τι παλιὸ ἐσώρρουχο, ποὺ θὰ τὸ μαντέψῃ.

Μπορεῖτε νὰ μᾶς στείλετε ὅ,τι θέλετε στὰ Γραφεῖα τοῦ Πατριωτικοῦ Ἱδρύματος κάθε πρωΐ, μέχρι τῆς 2 μ.μ.

ΤΑ ΠΑΙΔΑΚΙΑ

Γ' ΟΡΦΑΝΟ ΠΑΙΔΙ

Ζῶ δουλεύοντας καὶ μόνο,
Κι' εἶμαι δώδεκα χρονῶ,
Ἡ μαμμά μου, ἀπὸ ἕνα χρόνο
Πέταξε στὸν οὐρανό.

Ὁ μπαμπάς μου, λένε, λείπει
Χρόνια στὴν Ἀμερική,
Κι' ἡ μαμμά μου ἀπὸ τὴ λύπη
Πέθανε φυματική.

Μήνε γράμμα τους λαβαίνω,
Οὔτε μὲ ρωτᾶ κανείς,
Ὅπου νὰ σταθῶ, εἶμαι ξένο,
Χωρὶς ἕνα συγγενῆ.

Ἐφημερίδες, σοκολάτες,
Τριγυρίζω καὶ πουλῶ,
Νὰ ἰδῆτε τοὺς διαβάτες
Πόσο τοὺς παρακαλῶ!

Κάθε βράδυ σ' ἕνα σπίτι
Ξένο κι' ἄγνωστο περνῶ,
Πλάϊ σ' ἕναν ἄλλο ἀλήτη,
Σὰν καὶ μέναμε ὀρφανό.

Πάνω σ' ἕνα κρεββατάκι
Ποῦχει φριθμὸ τὸ 6,
Τὸ μικρό μου σωματάκι
Ξεκουράζεται ὡς νὰ φέξῃ...

ΡΙΤΑ ΜΠΟΥΜΗ

Ἀπὸ «Τὸ Μαγικὸ Φλάουτο»
Ἀπαγορεύεται ἡ ἀναδημοσίευση

ΟΙ ΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΔΑΝΑΗΣ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Θ'.—Ὁ καλὸς Ἀλέξαντρος

Ὁ μπαμπὰς κόπηκε. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη σπρώχθηκε ἡ πόρτα καὶ παρουσιάσθηκε ὁ Κόντες ὁ ἴδιος... Περπατοῦσε παράξενα, πρὸς τὰ πίσω, σὰ νὰ μὴν ἤθελε ἢ νὰ μὴ μποροῦσε νὰ γυρίσῃ κατὰ μᾶς. Γρήγορα καταλάβαμε τὸ γιατί: Ὁ Κόντες κρατοῦσε στὸ στόμα του ἀπ' τὴν οὐρὰ ἕνα μεγάλο ψάρι, ποὺ τὸ ἔσερνε χάμω στὸ παρκέτο.

Ὁ μπαμπὰς κι' ἐγὼ κοιταχθήκαμε κουνώντας τὰ κεφάλια μας. Σὰ νὰ λέγαμε: «Τί Φουφούλης καὶ τί Κόντες!.. Πάρ' τὸν ἕνα καὶ χτύπα καὶ τὸν ἄλλον!» Τότε παρουσιάσθηκε κι' ἡ μαγείρισσα: Κυνηγοῦσε τὸν κλέφτη ποὺ τῆς εἶχε ἁρπάξει τὸν κέφαλο...

Ὁ μόνος καλὸς γάτος ἔμεινε τώρα ὁ Ἀλέξαντρος. Ἀλήθεια, αὐτὸς ποτὲ δὲν ἔδινε ἀφορμή. Κι' ἦταν πάντα τόσο ἥσυχος, τόσο εὐγενικός! Αὐτὸν ὁ μπαμπὰς ἔπρεπε νὰ τὸν βγάλῃ Κόντε. Καὶ τί ἔξυπνος, καὶ πόσο μάγαποῦσε!

Μιὰ μέρα ἡ ντάντά ἔχασε μιὰ γαλάζια κορδέλλα ἀπὸ τὸ κρεββατάκι τοῦ Μπεμπέ. Ἐνόμισε πὼς τὴν πῆρα ἐγὼ γιὰ νὰ τὴ βάλω τῆς κούκλας μου κι' ἄρχισε νὰ μὲ μαλλώνῃ.

— Μὰ δὲν ξέρεις, τῆς εἶπα μὲ θυμό, πὼς ἐγὼ δὲν παίζω πιὰ κοῦκλες ἀφότου ἔχω τὶς γάτες μου; Ξεσκότιζέ με!

Δὲν θέλησε νἀκούσῃ. Κι' ἐπειδὴ τῆς μίλησα κι' ἄσχημα, μ' ἔβαλε τιμωρία, νὰ σταθῶ στὴ γωνιὰ μὲ τὸ πρόσωπο γυρισμένο κατὰ τὸν τοῖχο.

Θέ μου, τί ὀχληρό, τί βασανιστικὸ ποὺ εἶναι νὰ στέκεσαι ἔτσι ὀρθή, ἀκίνητη, καὶ νὰ μὴν κοιτάζῃς παρὰ τοῖχο! Ὕστερ' ἀπὸ πέντε λεπτὰ τῆς ὥρας μ' ἔπιασε τέτοια ἀπελπισία ποὺ ἄρχισα νὰ κλαίω. Εὐτυχῶς μὲ εἶδε ὁ Ἀλέξαντρος κι' ἦρθε κοντά μου.

Κατάλαβε, φαίνεται, πὼς ἤμουν καί, γιὰ νὰ μὲ παρηγορήσῃ, ἄρχισε νὰ τρίβεται πάνω μου, νὰ μὲ χαϊδεύῃ καὶ νὰ μοῦ μιλᾷ στὴ γλῶσσα του ποὺ τόσο καλὰ τὴν ἐννοοῦσα...

Τὸν χάϊδευα, τοῦ μιλοῦσα κι' ἐγώ, μόλις γυρίζοντας τὸ κεφάλι, γιὰ νὰ μὴ φωνάζῃ ἡ ντάντά. Ἔτσι ἡ τιμωρία δὲν μοῦ φαινόταν πιὰ τόσο βασανιστική. Ἔπαψα νὰ κλαίω, καὶ ἄρχισα νὰ γελῶ...

Αὐτό, φαίνεται, τὸ εἶδε ἡ ντάντά, κατάλαβε πὼς ἡ ὀρθοστασία στὴ γωνιὰ δὲν μοῦ ἔκανε πιὰ οὔτε ζέστη οὔτε κρύο, καὶ μοῦ εἶπε νὰ καθήσω.

(Ἀκολουθεῖ) Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

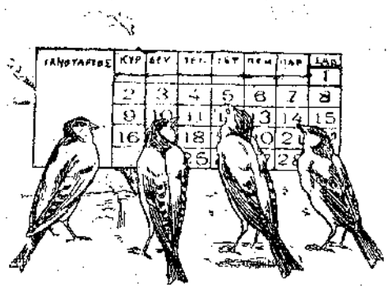

ANDERSEN

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΤΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ

—Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος—

Κι' ὁ περσυνὸς κόρακας, —μπορεῖ νὰ ἦταν καὶ ὁ γιός του, μὰ τὸ ἴδιο κάνει—σκαλωμένος σ' ἕνα δέντρο, τοὺς ἀπάντησε:

— Εἶναι ὁ Χειμώνας, ὁ ἴδιος ὁ γέρο-Χειμώνας τῆς περασμένης χρονιᾶς. Δὲν πέθανε ὅπως λέει τὸ ἡμερολόγιο, μὰ περιμένει νὰ ἔρθῃ ἡ Ἄνοιξη.

Κι' ὁ Χειμώνας κουνοῦσε ἀργὰ τὸ κεφάλι του, γαλήνιος καὶ συλλογισμένος. Κοίταζε τὸ δάσος ποὺ δὲν εἶχε πιὰ ἕνα φύλλο κι' ὅπου κάθε δέντρο ἔδειχνε τὴ χάρη τῆς λεπτῆς κορμοστασιᾶς του καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ σχήματα τῶν κλαδιῶν του. Ὁ χειμωνιάτικος λήθαργος κυρίευσε τὴ φύση, καὶ ὁ βασιλιὰς τῆς χρονιᾶς ὀνειρευόταν τὴν ἐποχὴ ποὺ ἦταν παιδὶ καὶ τὶς ὡραῖες ἡμέρες ἀπὸ τὰ νιάτα του. Κατὰ τὸ γλυκοχάραμα τῆς μακριᾶς αὐτῆς νύχτας, ὅλο τὸ δάσος ἦταν σκεπασμένο μὲ παγοκρύσταλλα ποὺ ἄστραφταν σὰ διαμάντια στὸ κρύο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ. Μὰ τὸ ὄνειρο τοῦ γέρο-Χειμώνα εἶχε τελειώσει ξαφνικὰ τὴν ὥρα ποὺ περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του ἡ ζεστὴ ἐποχὴ τοῦ Καλοκαιριοῦ κι' ὁ πρωϊνὸς ἥλιος πρόβαλε κι' ἔλυωσε τὰ κρύσταλλα ποὺ κρέμουνταν ἀπὸ τὰ δέντρα κι' ἀπ' τοὺς θάμνους.

— Πότε θἄρθῃ ἡ Ἄνοιξη; ρώτησαν τὰ σπουργίτια.

Ἡ Ἄνοιξη! Τὸ ὄνομα αὐτὸ ἀντήχησε σὰν ἀντίλαλος φερμένος ἀπὸ τὰ βουνὰ ὅπου τὸ χιόνι εἶχε ἀρχίσει νὰ λυώνῃ κάτω ἀπὸ τὶς ἀκτίνες τοῦ ἥλιου· καὶ τὰ πουλιὰ κελαΐδισαν: «Ἡ Ἄνοιξη ἔρχεται!»

Καὶ ἀπὸ πέρα μακριὰ ξεπρόβαλε στὸν ἀέρα ὁ πρῶτος πελαργὸς ποὺ τὸν ἀκολουθοῦσε ἕνας δεύτερος. Ἕνα χαριτωμένο παιδάκι ἦταν καθισμένο στὴ ράχη τοῦ καθενός. Κατέβηκαν ἐλαφρὰ στὸ λιβάδι κι' ἔτρεξαν κι' ἀγκάλιασαν τὸν σεωπηλὸ γέρο ποὺ χάθηκε μέσα στὴν ὁμίχλη.

Καὶ ἡ ἱστορία τῆς χρονιᾶς τελείωσε.

— Αὐτὰ εἶναι πολὺ ὡραῖα καὶ λαμπρά, εἶπαν κοροϊδευτικὰ τὰ σπουργίτια, εἶναι πάρα πολὺ ὡραῖα μάλιστα. Ἀλλὰ δὲν εἶναι σύμφωνα μὲ τὸ Ἡμερολόγιο καὶ ἔτσι δὲν εἶναι ἐν τάξει. Πῶς μπαροῦν οἱ ἄνθρωποι καὶ παραδέχονται αὐτὴ τὴν ἀκαταστασία;

ΚΙΜΩΝ ΛΑΚΙΔΗΣ

ΤΟ ΓΕΡΙΚΟ ΑΛΟΓΟ

(Τί διηγεῖται ἕνας Θεῖος μου)

Στὰ μέρη μας ἐζοῦσε ἕνας καλὸς γέρος, ὁ Πίμην. Ἦταν ἐνενήντα χρόνων. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ ἐργαστῇ καὶ ζοῦσε στὸ σπίτι τοῦ ἐγγόνου του, Εἶχε καμπουριάσει. Περπατοῦσε μ' ἕνα ραβδὶ σιγὰ σιγά, σέρνοντας τὰ πόδια του. Δὲν εἶχε δόντια καὶ τὸ πρόσωπό του ἦταν γεμάτο ζαρωματιές. Τὸ κάτω χεῖλι του ἔτρεμε καὶ μουρμούριζε ὅταν περπατοῦσε. Μὰ δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ κανεὶς τί ἔλεγε.

Εἶχα τρεῖς ἀδερφούς. Καὶ τοὺς τέσσερις μᾶς ἄρεσε νὰ καβαλλικεύουμε. Μὰ τ' ἄλογά μας ἦταν πολὺ ζωηρά. Ἕνα μονάχα ξεχώριζε, ὁ Κόρακας, ἕνα γέρικο ἄλογο πολὺ ἥσυχο. Αὐτὸ μᾶς ἄφηναν νὰ τὸ καβαλλικεύουμε καμμιὰ φορά.

Μιὰ μέρα ἡ μητέρα μᾶς ἔδωκε τὴν ἄδεια, καὶ πήγαμε ὅλοι στὸ στάβλο μαζὶ μὲ τὸν παιδαγωγό μας.

Ὁ ἀμαξᾶς σέλλωσε τὸν Κόρακα κι' ὁ μεγαλύτερος ἀδερφός μου ἀνέβηκε πρῶτος. Τὸν καβαλλίκεψε πολλὴ ὥρα. Πῆγε στὸ ὑποστατικό μας, ἔκαμε τὸ γύρο τοῦ κήπου, κι' ὅταν γύρισε τοῦ φωνάξαμε:

—Ἔμπρὸς λοιπόν, τρέξε τον!

Χτύπησε τὸν Κόρακα κι' ὁ Κόρακας πέρασε σὰν ἀστραπὴ μπροστά μας.

Ὕστερα ἦρθε ἡ σειρὰ τοῦ δευτέρου μου ἀδερφοῦ. Κι' αὐτὸς καβαλλίκεψε τὸν Κόρακα γιὰ πολλὴ ὥρα καὶ μεταχειρίστηκε τὸ καμτσίκι γιὰ νὰ τὸν κάνῃ νὰ τρέξῃ.

Ὁ δεύτερος ἀδερφός μου ἤθελε πολὺ νὰ μὴν κατέβῃ ἀκόμα ἀπ' τ' ἄλογο, ἀλλὰ ὁ τρίτος ἐπέμενε νὰ πάρῃ τὴ θέση του. Δὲν μποροῦσε πιὰ νὰ περιμένῃ.

Ὁ τρίτος μου ἀδελφὸς ἔκαμε τὸν ἴδιο γύρο καθὼς ὁ πρῶτος. Πῆγε στὸ ὑποστατικό, τριγύρισε στὸν κῆπο καὶ πέρασε μέσα ἀπὸ τὸ χωριό. Κι' αὐτὸς γύρισε στὸ στάβλο ἀπὸ τὸ λόφο καὶ κατέβηκε τρεχάτος. Ὅταν μᾶς πλησίασε, ἀκούσαμε τὸν Κόρακα νὰ φυσᾷ δυνατὰ καὶ παρατηρήσαμε μαῦρες βούλλες στὸ λαιμὸ καὶ στοὺς ὤμους του. Ἦταν καταϊδρωμένος.

Ἦρθε ἡ σειρά μου. Ἤθελα νὰ δείξω στοὺς ἀδερφούς μου πὼς κι' ἐγὼ ἤξερα νὰ καβαλλικεύω. Ἔσπρωξα τὸν Κόρακα μ' ὅλη μου τὴ δύναμη. Μὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸ κουνήσῃ ἀπὸ τὸ στάβλο. Ὅσο καὶ νὰ τὸν χτυποῦσα, δὲν προχωροῦσε. Περπατοῦσε ἀργὰ καὶ προσπαθοῦσε νὰ γυρίσῃ πάλι στὸ στάβλο.

Θύμωσα πολύ, τὸν κέντρισα μὲ τὰ σπηροῦνια μου καὶ τὸν χτύπησα μὲ τὸ καμτσίκι ὅσο μποροῦσα.

Προσπαθοῦσα νὰ τὸν χτυπήσω ἐκεῖ ποὺ τὸν πονοῦσε περισσότερο. Ἔσπασα τὸ καμτσίκι μου καὶ μὲ ὅ,τι μοῦ ἔμενε στὸ χέρι τὸν χτύπησα στὸ κεφάλι πολλὲς φορές.

Ὁ Κόρακας πείσμωσε καὶ δὲν ἤθελε νὰ προχωρήσῃ. Ἔκανα μισὸ γῦρο καὶ πῆγα στὸν παιδαγωγό μου. Τὸν παρακάλεσα νὰ μοῦ δώσῃ ἕνα ἄλλο καμτσίκι πιὸ χοντρό.

— Ἀρκετά, μοῦ εἶπε. Κατέβα. Γιατὶ νὰ βασανίζῃς τὸν Κόρακα περισσότερο;

Λυπήθηκα κατάκαρδα.

—Ἀ! ὄχι, ἀποκρίθηκα. Δὲν ἔχω ἀκόμη καβαλλικέψει· θὰ ἰδῆτε πῶς θὰ τὸν κάνω νὰ τρέξῃ. Δόστε μου ἕνα καμτσίκι πιὸ δυνατό.

Ὁ παιδαγωγὸς κούνησε τὸ κεφάλι καὶ εἶπε:

— Μὰ δὲ λυπᾶσαι! Νὰ τὸν κάνῃς νὰ τρέξῃ! Ἕνα ἄλογο εἴκοσι χρόνων, ἕνα ἄλογο κατάκοπο, ποὺ δυσκολεύεται ν' ἀναπνεύσῃ, ἕνα γέρικο ἄλογο! Ποιᾶς ἡλικίας νομίζεις πὼς εἶναι; Γιὰ ἕνα ἄλογο, εἶναι πολὺ ἡλικιωμένος. Εἶναι καθὼς ὁ γέρο Πίμην. Θὰ κάνῃς λοιπὸν καλὰ νὰ καβαλλικέψῃς καὶ στὴ ράχη τοῦ Πίμην καὶ νὰ προσπαθήσῃς νὰ τὸν κάνῃς νὰ τρέξῃ· θὰ τὸ κάνῃς αὐτὸ ποτέ;

Συλλογίστηκα τὸν Πίμην κι' ἄκουσα τὸν παιδαγωγό μου. Κατέβηκα ἀπ' τ' ἄλογο. Κι' ὅταν εἶδα τὰ πλευρά του καταϊδρωμένα, ὅταν τὸ εἶδα ν' ἀναπνέῃ μὲ δυσκολία, κουνώντας τὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς του τῆς μαδημένης, ἔννοιωσα πόσο σκληρὰ εἶχα φερθεῖ. Τὸ λυπήθηκα τόσο πολύ, ὥστε ἀγκάλιασα τὸ λαιμό του τὸ βρεμένο ἀπὸ ἱδρῶτα καὶ τοῦ ζήτησα συχώρεση ποὺ τὸ χτύπησα.

Καὶ τώρα ποὺ εἶμαι ἄντρας, φέρνουμαι πάντοτε μαλακὰ στὰ ἄλογα, κι' ὅταν βλέπω νὰ τὰ κακομεταχειρίζουνται, θυμοῦμαι πάντα τὸν Κόρακα καὶ τὸ γέρο Πίμην.

(Ἀπὸ τὰ «Παιδικὰ» τοῦ Λέοντος Τολστόϊ)

ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΝΕΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΑΠ' ΟΛΟ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΟΙ ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ ΑΛΛΟΤΕ ΚΑΙ ΤΩΡΑ

Προχτὲς ποὺ καθόμουν στὸ γραφεῖο μου ἔλαβα ἀπὸ τὸν φίλο μου τὸν «Ἐρευνητή», ποὺ σᾶς γράφει συνήθως αὐτὴ τὴ στήλη, μιὰ εἰκονογραφημένη κάρτ-ποστάλ. Μὲ παρακαλοῦσε, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ πάῃ μιὰ ἐκδρομὴ στὴν Ὀλυμπία, νὰ πάρω ἐγὼ τὴ θέση του τούτη τὴ βδομάδα. Ἐκεῖ λοιπὸν ποὺ καθόμουν καὶ κοίταζα τὴν ὡραία φωτογραφία τοῦ Ἡραίου ποὺ στόλιζε τὴν μπροστινὴ ὄψη τῆς κάρτας καὶ ζήλευα τὸν φίλο μου ποὺ χαιρόταν ὅλες αὐτὲς τὶς ὀμορφιὲς ἀπὸ κοντά, ἐνῶ ἐγὼ τὶς ἔβλεπα τυπωμένες μὲ μαῦρο μελάνι ἐπάνω σὲ ἄσπρο χαρτί, σκέφθηκα: Νὰ ἕνα ὡραῖο θέμα γιὰ τὰ «Νέα καὶ Περίεργα», ποὺ μ' αὐτὸ θὰ βάλω τὰ γυαλιὰ στὸν παντογνώστη «Ἐρευνητή». Θὰ γράψω στὰ παιδιὰ γιὰ τὶς κάρτ-ποστάλ. Βάλε τὰ δυνατά σου, Ἀνανία, νὰ βγῇς ἀσπροπρόσωπος.

Λοιπόν, παιδιά μου, τοῦτον τὸν τελευταῖο καιρὸ διάβασα πολλὰ γιὰ τὶς κάρτ-ποστάλ, τὰ ἐπιστολικὰ δελτάρια ὅπως τὰ λένε στὴν ἐπίσημη γλῶσσα, καὶ σὲ ἐφημερίδες καὶ σὲ βιβλία. Τὴ μεγαλύτερη ὅμως ἐντύπωση μοῦ ἔκανε τὸ βιβλίο ἑνὸς μεγάλου Γάλλου ἀρχαιολόγου τοῦ κυρίου Βεριτάμπλ, ποὺ βγῆκε τώρα καὶ λίγους μῆνες καὶ ἔχει γιὰ τίτλο: «Ἡ κάρτ-ποστὰλ στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους». Μάλιστα στοὺς προϊστορικοὺς χρόνους. Καὶ ἂν δὲν τὸ πιστεύετε, σᾶς παραθέτω ἐδῶ μερικὰ ἀποσπάσματα, ποὺ γράφουν ἐκπληκτικὰ πράγματα, γιὰ νὰ διαβάσετε καὶ μόνοι σας:

«Κατὰ τὴν λιθίνη ἐποχή, γράφει ὁ μέγας Γάλλος ἀρχαιολόγος, ἡ κάρτ-ποστὰλ ἦταν ἀπὸ σχιστόλιθο. Ἡ ὄψη ἦταν εἰκονογραφημένη, ὅπως καὶ οἱ σημερινὲς κάρτες, ὄχι ὅμως μὲ διάφορα τοπεῖα ἢ φωτογραφίες κινηματογραφικῶν ἀστέρων, ἀλλὰ μὲ τὰ σκίτσα τῶν πιὸ κοινῶν ζώων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, τῶν μαμμούθ, τῶν πλησιοσαύρων, τῶν ἐλλαδοθηρίων κ.τ.λ. Ἡ ἄλλη ὄψη ἦταν γιὰ τὴν ἀλληλογραφία, ἀλλὰ ἐπειδὴ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη δὲν μεταχειρίζονταν ἀκόμη τὸ σημερινὸ ἀλφάβητο, ἀλλὰ εἶχαν τὰ λεγόμενα ἱερογλυφικά, δηλαδὴ παράσταιναν τὰ διάφορα νοήματα μὲ σκίτσα διαφόρων πραγμάτων ἢ ζώων, π. χ. μαμμούθ, πλησιοσαύρων, ἐλλαδοθηρίων κ.τ.λ., γι' αὐτὸ ἦταν πολὺ δύσκολο νὰ ξεχωρίσῃ κανεὶς ποιὰ ἦταν ἡ εἰκονογραφημένη ὄψη καὶ ποιὰ ἡ ἀλληλογραφία καὶ αὐτὸ γινόταν αἰτία γιὰ τραγικὲς παρεξηγήσεις καμμιὰ φορά.

«Ἕνα ἄλλο μεσονέκτημα τῆς κάρτ-ποστὰλ τῆς λιθίνης ἐποχῆς ἦταν τὸ βάρος της. Οἱ γραμματοκομιστὲς κατὰ τὸ καλοκαίρι ἦταν ἀδύνατο νὰ κουβαλήσουν ὅλες τὶς κάρτες ποὺ στέλνονταν ἀπὸ τὶς διάφορες ἐξοχὲς σ' ἐκείνους ποὺ ἔμεναν στὴν πόλη καὶ πολλὲς φορὲς οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι κρεββατώνονταν ἢ ἔτρεχαν στὰ νοσοκομεῖα, γιατὶ ἂν τύχαινε νὰ τοὺς πέσῃ μιὰ κάρτα ἐπάνω στὸ πόδι τους, τοὺς τὸ ἐτσάκιζε. Φανταστῆτε λοιπὸν τί θὰ συνέβαινε ἂν δύο φίλοι ἢ δυὸ ἀδέλφια συνέβαινε νὰ τσακωθοῦν γιὰ τὴν κατοχὴ μιᾶς κάρτ-ποστὰλ κι' ὁ ἕνας κοπανοῦσε τὴν κάρτα στὸ κεφάλι τοῦ ἄλλου!

«Πολὺ τῆς μόδας ἦταν οἱ κάρτ-ποστὰλ στὴν Αἴγυπτο τὴν ἐποχὴ τῶν Φαραώ, τότε, ὅμως γράφονταν ἐπάνω σὲ πάπυρο. Στὶς σαρκοφάγους τῆς μεγάλης πυραμίδος βρέθηκαν κατὰ τὶς ἀνασκαφὲς ἕνα πλῆθος. Δὲν ἔγραφαν ὅμως παρὰ κοινότατα πράγματα τὸ ἴδιο ὅπως κι' οἱ σημερινὲς κάρτ-ποστάλ. Π. χ.

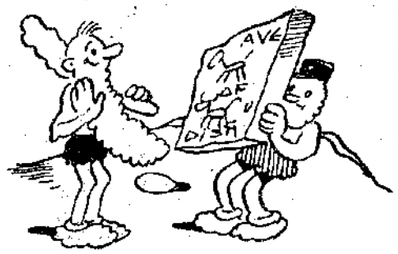

«Οἱ γραμματοκομιστὲς ἦταν ἀδύνατο νὰ κουβαλήσουν τὶς βαρειὲς κάρτες.»
(Σελ. 101, στ. β'.)

«Θερμὰ φιλιά. *Σέσωστρις.*»

«Πολλοὺς χαιρετισμοὺς καὶ καλὴν ἀντάμωση *Ραμσῆς.*»

«Χρόνια πολλὰ καὶ εὐτυχισμένα. *Πτολεμαῖος.*»

Μιὰ μονάχα ἀπὸ τὶς κάρτ-ποστὰλ αὐτὲς παρουσιάζει κάποιο ἱστορικὸ ἐνδιαφέρον. Εἶναι ἐκείνη ποὺ ὁ Φαραὼ Χέωψ ἔστειλε σ' ἕναν ἀπὸ τοὺς φίλους του τὴν ἐποχὴ ποὺ τελείωνε τὴν πυραμίδα ποὺ πῆρε τ' ὄνομά του. Ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ κάρτα ἔχει τὰ ἑξῆς λόγια:

«Ἀπὸ τὸ ὕψος αὐτῆς τῆς πυραμίδος σοῦ στέλνω τοὺς χαιρετισμούς μου».

Ἐπίσης καὶ στὶς ἀνασκαφὲς ποὺ ἔκανε ὁ σὲρ Ἄρθουρ Ἤβανς στὴν Κρήτη, βρέθηκαν ἀρκετὲς κάρτ-ποστὰλ ποὺ σκόπευε νὰ στεῖλῃ ὁ Θησεὺς στὴν Ἀθήνα, ἀλλὰ φαίνεται πὼς τοῦ τὶς κράτησε ἡ λογοκρισία τοῦ Μίνωος: Σὲ μιὰ ἀπ' αὐτὲς γράφει:

«Οὔτε τὴ μύτη μου δὲν μπορῶ νὰ βγάλω ἀπὸ ἐδῶ ποὺ βρίσκομαι».

«Κι' οἱ ἀρχαιολόγοι δὲν ἔχουν ἐξακριβώσει ἀκόμη ἂν τὄγραφε σημαίνοντας πὼς ἦταν ἄσχημος καιρὸς ἢ πὼς δὲν μποροῦσε νὰ βρῇ τὴν ἄκρη ἀπὸ τὸν Λαβύρινθο.

«Ὅπωςδήποτε, σύμφωνα μ' ὅλες τὶς στατιστικὲς ποὺ ἔχουν γίνει, τὸ ρεκὸρ γιὰ τὴ χρησιμοποίηση τῆς κάρτ-ποστὰλ ὡς μέσου ἀλληλογραφίας τὸ εἶχαν οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιάτες, κι' ἄλλοτε μάλιστα, ἔλεγαν πὼς ἐκεῖνοι ἦταν κι' οἱ ἐφευρέτες της, θέλοντας νὰ ἐφαρμόσουν κι' ἐδῶ τὸ σύστημα τοῦ λακωνισμοῦ. Τὸ περίφημο μήνυμα. «Ἔρει τὰ κάλα. Μίνδαρος τ' ἀπεσσούα...» κτλ. γράφηκε λέει σὲ μιὰ εἰκονογραφημένη κάρτ-ποστὰλ ποὺ παράσταινε τὴν παραλία τῆς Χερσῶνος.

Αὐτὰ γράφει ὁ κύριος Βεριτάμπλ. Θέλετε κι' ἄλλα; Πιστεύω πὼς τοῦτα εἶναι ἀρκετά. Καὶ τώρα, ὅταν θέλετε νὰ ἐπιδείξετε τὶς γνώσεις σας, δὲν ἔχετε παρὰ νὰ τὰ ἐπαναλάβετε στοὺς φίλους σας κι' ἅμα σᾶς ρωτήσουν, νὰ τοὺς πῆτε ὅτι τὰ διαβάσατε στὴ Διάπλαση, γραμμένα ἀπὸ τὸν Ανανία.

Ο ΑΝΑΝΙΑΣ

Υ. Γ. ***Τελευταία ὥρα.*** Τούτη τὴ στιγμὴ μαθαίνω πὼς τὸ βιβλίο τοῦ κυρίου Βεριτάμπλ εἶναι ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος ψεύτικο καὶ πὼς τὸ ἔγραψε κάποιος φαρσὲρ γιὰ νὰ γελάσῃ εἰς βάρος τῶν Γάλλων ἀκαδημαϊκῶν. Καὶ ὁ ἄθλιος μὲ πῆρε καὶ μένα στὸ λαιμό του καὶ κόντεψε νὰ πάρῃ καὶ σᾶς. Ἔτρεξα στὸ τυπογραφεῖο γιὰ νὰ πάρω πίσω τὸ ἄρθρο μου, ἀλλὰ γιὰ τὴν κακή μου τύχη εἶχε κιόλας στοιχειοθετηθεῖ. Ἀναγκαστικὰ λοιπὸν ὅλες τὶς ψευτιὲς ποὺ σᾶς ἔγραψα παραπάνω θὰ τὶς διαβάσετε, ἀλλὰ μόνο γιὰ νὰ γελάσετε· ἂν ὅμως θέλετε νὰ μάθετε καὶ μερικὰ ἀληθινὰ πράγματα, ὁρίστε αὐτὰ ποὺ εἶναι ἀπολύτως ἐξακριβωμένα:

Λοιπὸν ἡ κάρτ-ποστὰλ ἔχει ἐπάνω-κάτω ἑκατὸ χρόνια ποὺ ἀνακαλύφτηκε καὶ ὁ ἐφευρέτης της εἶναι ἕνας Γερμανός, ὁ καθηγητὴς Μάνουελ Χέρμαν. Στὴν ἀρχὴ οἱ κάρτες δὲν ἦταν εἰκονογραφημένες, ἀλλὰ ὅμοιες μὲ τὰ ταχυδρομικὰ δελτάρια ποὺ ἀγοράζουμε στὰ ταχυδρομεῖα. Ὕστε-

ρα δμως, σὲ πολλοὺς ἦρθε ἡ ἰδέα νὰ στολίσουν τὶς γωνίτσες τῆς κάρτας μὲ κανένα μικρὸ σκιτσάκι, λουλούδι ἢ σιλουέττα καὶ ἡ ἐπιτυχημένη αὐτὴ καινοτομία πῆρε ἀμέσως τέτοια καταπληκτικὴ διάδοση, ὥστε δημιουργήθηκε ζωηροτάτη βιομηχανία γιὰ εἰκονογραφημένες κάρτ-ποστάλ, μὲ τὴν πιὸ ποικίλλη εἰκονογράφηση. Ἄλλες παρασταίνουν διάφορα τοπεῖα ἀπὸ καλλιτεχτικὲς φωτογραφίες. Ἄλλες διάφορα πρόσωπα τῆς ἡμέρας, ἀστέρες τοῦ κινηματογράφου, ἀθλητὰς κτλ. Ἄλλες διαφόρους καλλιτέχνες ἢ ἱστορικὰ πρόσωπα. Σ' ἄλλες πάλι, χρωματιστές, βλέπουμε ἀναπαραστάσεις ἀπὸ ὅλα τὰ ἀριστουργήματα τῆς ζωγραφικῆς καθὼς καὶ ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα κλασσικὰ ἔργα, ἄλλες εἶναι γελοιογραφίες κτλ.

Ἡ διάδοση τῆς κάρτ ποστὰλ μέσα σὲ λίγα χρόνια ἦταν καταπληκτική. Στὴν Γερμανία, τὴν πατρίδα της, κυκλοφοροῦν πάνω ἀπὸ τετρακόσια ἑκατομμύρια τὸν χρόνο. Στὴν Γαλλία 90 ἑκατομμύρια, στὴν Ἑλβετία 30 ἑκατομμύρια, στὴν Ἀγγλία 15, καὶ στὴν Ἱσπανία 20 ἑκατομμύρια. Ἐκτὸς ἀπὸ τὶς κάρτες ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ἀλληλογραφία, πουλιοῦνται ἄλλες τόσες κι' ἴσως περισσότερες σὲ ἐκείνους ποὺ κάνουν συλλογές. Πιστεύω πὼς κι' ἀπὸ σᾶς πολλοὶ μαζεύουν κάρτ-ποστὰλ καὶ ἀλήθεια μιὰ τέτοια συλλογὴ εἶναι ἀπὸ τὶς πιὸ ἐνδιαφέρουσες συλλογὲς ποὺ μπορεῖ κανεὶς νὰ κάνη. Μὲ μιὰ σειρὰ εἰκονογραφημένες κάρτ-ποστάλ, ποὺ παρασταίνουν τοπεῖα, ἕνας μεγάλος—σὰν καὶ μένα νὰ ποῦμε—κάνει τὸ γύρο τῆς Ἑλλάδας καθισμένος στὴν πολυθρόνα του καὶ οἱ μικροί—σὰν καὶ σᾶς νὰ ποῦμε—μαθαίνουν τὴν γεωγραφία τους σὲ εἰκόνες, μὲ τρόπο πολὺ πιὸ εὐχάριστο καὶ ἐντυπωτικὸ καὶ ζωηρό, ἀπ' ὅ,τι μὲ τὸ σχολικό τους βιβλίο.

Ὁ ἴδιος

Υ. Γ. Σᾶς παρακαλῶ ἂν δῆτε τὸν «Ἐρευνητὴ» νὰ μὴν τοῦ πῆτε τίποτε γιὰ τὸ φιάσκο ποὺ ἔπαθα.

Πάλι ὁ ἴδιος

ΜΠΑΡΜΠΑ ΜΑΚΡΟΠΟΔΗΣ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JEAN WEBSTER

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Αὐτὴ εἶναι ἡ βιβλιοθήκη. Αὐτὸ εἶναι τὸ μηχανοστάσιο τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἀγαπητέ μου μπάρμπα. Τὸ γοτθικὸ κτίριο ἀριστερά σας εἶναι τὸ Γυμνάσιον καὶ ἐκεῖνο ἐκεῖ τοῦ Ρωμανικοῦ ρυθμοῦ εἶναι τὸ νέο νοσοκομεῖο.

Ὦ δὲν ξέρετε τί περίφημα τὰ καταφέρνω κάνοντας τὸν ὁδηγὸ στοὺς ἐπισκέπτες. Ὅλο τὸ διάστημα τῆς ζωῆς μου ποὺ τὸ πέρασα στὸ Ἄσυλον δὲν ἔκανα καὶ ἄλλη δουλειὰ καὶ ἐδῶ κάνω τὸ ἴδιο ὅποτε μοῦ παρουσιασταῖ εὐκαιρία. Ἀλήθεια, σᾶς δίνω τὸ λόγο μου.

Καὶ τώρα ἔκανα καὶ τὸν ὁδηγὸ σ' ἕνα κύριο!

Αὐτὸ δμως ἦταν γιὰ μένα πολὺ σπουδαῖο περιστατικό. Δὲν εἶχα ξαναμιλήσει ποτέ μου μὲ κανένα κύριο Ἐκτὸς ἀπ' τοὺς κυρίους Συμβούλους τοῦ Ἀσύλου στὴ χάση καὶ στὴ φέξη, μὰ αὐτοὶ δὲν λογαριάζονται. Μὲ συγχωρεῖτε, ἀγαπητέ μου Μπάρμπα-Μακροπόδη, ἐλπίζω πὼς δὲν σᾶς κακοφαίνεται ὅταν κοροϊδεύω λιγάκι τοὺς κυρίους Συμβούλους. Ἐσᾶς δὲν σᾶς ὑπολογίζω πὼς εἴσαστε στάλή, θεια ἕνας ἀπ' αὐτούς. Ἔτυχε νὰ μπλέξετε μέσα σ' αὐτὸ τὸ Συμβούλιο, ἔτσι ἐντελῶς στὴν τύχη.

Χώρια ἀπ' ὅλα αὐτὰ ὁ Σύμβουλος εἶναι παχὺς καὶ πολὺ ἐπίσημος καὶ καλοκάγαθος. Σὲ χαϊδεύει προστατευτικὰ στὰ μαλλιὰ καὶ φορεῖ χρυσῆ καδένα. Τὸ σκίτσο ποὺ σᾶς στέλνω μοιάζει λίγο σὰν τσιμπούρι καλοκαιρινό, ἀλλὰ εἶναι τὸ πορτραῖτο ὁποιουδήποτε ἀπὸ τοὺς κυρίους Συμβούλους ἐκτὸς ἀπὸ σᾶς. Δὲν τοὺς μοιάζει;

Ὅπως κι' ἂν ἔχει ἂς ξαναγυρίσω πίσω στὸ θέμα μου:

Πῆγα περίπατο καὶ κουβέντιασα καὶ ἤπια τσάϊ μαζὶ μ' ἕνα κύριο. Καὶ μ' ἕνα πολὺ σπουδαῖον μάλιστα κύριο—μὲ τὸν κύριο Τζέρβις Πέντελτον, ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῆς Τζούλιας. Κοντολογῆς εἶναι ὁ θεῖος της. Μακρολογῆς θὰ ἔπρεπε νὰ πῶ καλύτερα, γιατὶ εἶναι τόσο μακροπόδης ὅσο σχεδὸν καὶ σεῖς. Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ βρεθῇ στὴν πόλη γιὰ δουλειές του, ἀποφάσισε νὰ κάνη μιὰ ἐκδρομούλα ὥς τὸ Κολλέγιο γιὰ νὰ ἰδῇ τὴν ἀνιψιά του. Εἶναι ὁ μικρότερος ἀδελφὸς τοῦ πατέρα τῆς Τζούλιας, ἀλλὰ ἡ Τζούλια δὲν τὸν γνωρίζει καὶ τόσο καλά. Φαίνεται πὼς τῆς ἔρριξε μιὰ ματιὰ ὅταν γεννήθηκε, ἐδήλωσε πὼς δὲν τοῦ ἀρέσει καὶ ἀπὸ τότε δὲν τῆς ξαναέδωσε σημεῖα ζωῆς

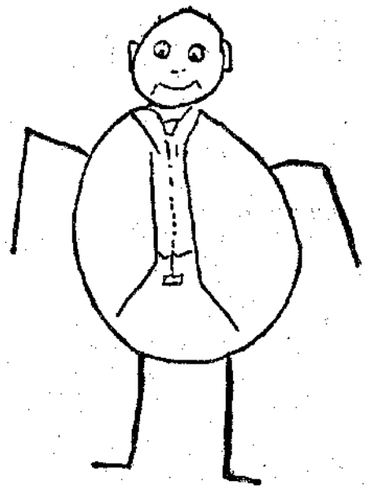

«Εἶναι τὸ πορτραῖτο οἱουδήποτε ἀπὸ τοὺς κυρίους συμβούλους...»
(Σελ. 102, στ. β',)

Τελοσπάντων ἦρθε καὶ κάθησε στὴν αἴθουσα τῶν ἐπισκέψεων σὰν καθὼς πρέπει κύριος, μὲ τὸ καπέλλο του, τὸ μπαστούνι του καὶ τὰ γάντια του στὰ χέρια του, ἀνάμεσα στὰ γόνατά του. Ἡ Τζούλια καὶ Σάλλυ εἶχαν μάθημα καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ τὸ σκάσουν. Γι' αὐτὸ ἡ Τζούλια ἔτρεξε σὰν ἀνεμοστρόβιλος μέσα στὴν κάμαρά μου καὶ μὲ παρακάλεσε νὰ τῆς σεριανίσω τὸν θεῖο της στὴν περιοχὴ τοῦ Κολλεγίου καὶ ὕστερα νὰ τῆς τὸν παραδώσω. Τῆς τὸ ὁποσχέθηκα πρόθυμα, ἀλλὰ χωρὶς ἐνθουσιασμό, γιατὶ δὲν μοῦ πολυαρέσουν οἱ Πέντελτονς.

Αὐτὸς δμως φαίνεται θὰ εἶναι ἀλλοιώτικος. Εἶναι ἄνθρωπος σωστὸς καὶ οὔτε μοιάζει καθόλου γιὰ Πέντελτον. Πέρασα θαυμάσια μαζί του καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἔπαψα νὰ νοσταλγῶ ἕνα θεῖο. Ἡ ἀλήθεια εἶναι πὼς μοῦ θύμισε λιγάκι ἐσᾶς, ἀλλὰ ὅπως θὰ εἴσαστε πρὶν ἀπὸ εἴκοσι χρόνια. Βλέπετε πὼς σᾶς γνωρίζω πολὺ καλά, μόλο ποὺ δὲν ἔχουμε ποτέ μας εἰδωθεῖ.

Εἶναι ψηλὸς καὶ μάλλον ἀδύνατος μὲ πολὺ μελαχροινὸ πρόσωπο καὶ τὸ πιὸ ἀστεῖο χαμόγελο τοῦ κόσμου, ποὺ ποτὲ δὲν φαίνεται καθαρὰ ἀλλὰ ξεχωρίζει μόνο λιγάκι στὶς γωνιὲς ἀπὸ τὸ στόμα του. Καὶ ἔχει κάτι τρόπους ποὺ σὲ κάνει εὐθὺς ἐξαρχῆς νὰ νομίζῃς πὼς γνωρίζεσαι μαζί του ἀπὸ πολὺν-πολὺν καιρό. Γιὰ παρέα εἶναι περίφημος.

Κάναμε μαζὶ ὅλο τὸν γύρο τοῦ Κολλεγίου ἀπὸ τὴν μεγάλη αὐλὴ τῆς εἰσόδου ὡς τὰ γήπεδα τῆς γυμναστικῆς. Ὕστερα μοῦ εἶπε πὼς αἰσθανόταν μεγάλη λιγούρα καὶ πὼς ἤθελε νὰ πιῇ τσάϊ. Μοῦ πρότεινε λοιπὸν νὰ πᾶμε στὴν καντίνα τοῦ Κολλεγίου, ποὺ βρίσκεται ἀκριβῶς πέρα ἀπὸ τὰ γήπεδα, στὴν δενδροστοιχία μὲ τὰ ἔλατα. Τοῦ ἀπάντησα πὼς θὰ ἔπρεπε νὰ γυρίσουμε γιὰ νὰ πάρουμε καὶ τὴν Τζούλια καὶ τὴν Σάλλυ, μὰ αὐτὸς μοῦ προφασίσθηκε πὼς δὲν τοῦ ἀρέσει νὰ παραπίνουν τσάϊ οἱ ἀνιψιές του γιατὶ αὐτὸ τὶς κάνει νευρικές. Ἔτσι ἀρχίσαμε νὰ τρέχουμε γιὰ νὰ μὴν ἀργήσουμε νὰ φτάσουμε καὶ ἤπιαμε τσάϊ μὲ φρυγανιὲς καὶ τσουρέκι καὶ μαρμελάδα καὶ κέϊκ σ' ἕνα νόστιμο μικρὸ τραπεζάκι ἔξω στὴν βεράντα. Ἡ καντίνα ἦταν σχεδὸν ἄδεια, γιατὶ βρισκόμαστε στὸ τέλος τοῦ μηνὸς καὶ στὸν πάτο τοῦ πορτοφολιοῦ.

Περάσαμε ἐξαίσια. Μόλις δμως γυρίσαμε, ἀναγκάστηκε νὰ τρέξῃ γιὰ νὰ μὴ χάσῃ τὸ τραῖνο του κι' ἔτσι δὲν πρόφτασε νὰ ἰδῇ σχεδὸν καθόλου τὴν Τζούλια. Ἐκείνη ἦταν ἔξω φρενῶν μαζί μου γιατὶ τῆς τὸν πῆρα καὶ ἔλειψα τόσην ὥρα ἐνῶ αὐτὴ καθόταν καὶ περίμενε. Φαίνεται ὅτι ὁ κύριος Τζέρβις Πέντελτον εἶναι ἕνας πολὺ πλούσιος καὶ ἐπιθυμητὸς θεῖος. Μοῦ βγῆκε ξέρετε ἕνα βάρος ἀπὸ τὴν καρδιά μου ὅταν ἔμαθα πὼς εἶναι πλούσιος γιατὶ τὸ τσάϊ καὶ τὸ κέϊκ καὶ ὅλα τὰ ἄλλα πράγματα κόστιζαν ἀπὸ ἑξῆντα σέντς ἡ μερίδα.

Σήμερα τὸ πρωΐ (ἔχουμε Δευτέρα) ἔφτασαν μὲ τὸ ταχυδρομεῖο τρία κουτιὰ σοκολάτες, ἕνα γιὰ τὴν Τζούλια, ἕνα γιὰ τὴ Σάλλυ κι' ἕνα γιὰ μένα. Πῶς σᾶς φαίνεται αὐτό; Νὰ μοῦ στέλνει σοκολάτες ἕνας κύριος;

Ἀρχίζω νὰ αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου σὰν κορίτσι καὶ ὄχι σὰν ἔκθετο.

Θὰ ἤθελα καμμιὰ μέρα νὰ ἐρχόσαστε γιὰ νὰ πάρουμε μαζὶ τσάϊ καὶ ἰδῶ ἂν θὰ μ' ἀρέσετε. Δὲν θάταν δμως φαβερὸ ἂν δὲν εἴσαστε ἔτσι ὅπως σᾶς φαντάζομαι; Μπᾶ, ἐγὼ εἶμαι σίγουρη πὼς θὰ μ' ἀρέσατε.

Bien! Σᾶς συγχαίρω.

«Jamais je ne vous oublierai»

Γιούντη

9 Ἰουνίου

Ἀγαπητὲ Μπάρμπα-Μακροπόδη

Εὐτυχισμένη ἡμέρα ἡ σημερινή! Μόλις ξεμπέρδεψα μὲ τοὺς τελευταίους μου διαγωνισμούς: Φυσιολογία. Καὶ τώρα:

Τρεῖς μῆνες εὐτυχισμένη καὶ ἀμέριμνη ζωὴ σ' ἕνα κτῆμα!

Δὲν ξέρω τί εἴδους πράγμα εἶναι

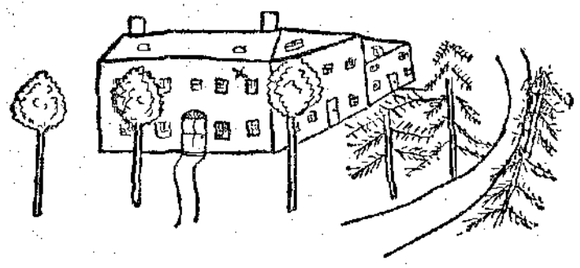

«Τὰ σπίτι εἶναι τετράγωνο σὰν τὸ σκίτσο ποὺ σᾶς στέλνω...»

ΕΝΑ ΔΡΑΜΑ ΣΤΟ ΚΑΜΠΑΝΑΡΙΟ

Ἀστεία ἱστορία σὲ δυὸ εἰκόνες χωρὶς λόγια

ένα κτῆμα. Ποτέ μου δὲν ἔτυχε νὰ πάω καὶ νὰ ἰδῶ. Οὔτε κι' ἔχω ἀντικρύσει ποτὲ στὴ ζωή μου ἕνα τέτοιο πρᾶγμα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ παράθυρο τοῦ τραίνου, ἀλλὰ φαντάζομαι πῶς θὰ μ' ἀρέσει καὶ ἀκόμη περισσότερο μ' ἀρέσει ἡ ἰδέα πῶς θὰ εἶμαι *ἐλεύθερη*.

Ἀκόμη δὲν ἔχω συνηθίσει στὴν ἰδέα πῶς ἔχω φύγει ἀπὸ τὸ Ἄσυλον Τζὼν Γκρίερ. Ὅποτε τὸ συλλογίζομαι νοιώθω στὴν πλάτη μου ἀνατριχίλες ἀπὸ εὐχαρίστηση. Μοῦ φαίνεται σὰν νὰ πρέπει νὰ τὸ βάλω στὰ πόδια καὶ νὰ τρέχω γρήγορα καὶ ὅλο καὶ πιὸ γρήγορα καὶ νὰ κοιτάζω πίσω μου, γιὰ νὰ βεβαιωθῶ πῶς ἡ κυρία Λίππετ δὲν μὲ κυνηγάει μὲ τεντωμένα χέρια, ἕτοιμη νὰ μὲ γραπώσει.

Δὲν θἄχω πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι μου καγέναν φέτος τὸ καλοκαίρι, ἔτσι δὲν εἶναι;

Ἡ ὀνομαστικὴ κηδεμονία σας δὲν μὲ στενοχωρεῖ καθόλου. Βρισκόσαστε πολὺ μακριὰ γιὰ νὰ μοῦ κάνετε τίποτε δυσάρεστο. Ἡ κυρία Λίππετ, γιὰ μένα τουλάχιστον, ἔχει πεθάνει γιὰ πάντα, καί, ἐλπίζω, στοὺς Σέμπλες δὲν ἔχετε δώσει καμμιὰ ἠθικὴ ἐξουσία ἐπάνω μου, ἔτσι δὲν εἶναι; Ὄχι, εἶμαι βεβαία πῶς ἔτσι εἶναι. Εἶμαι ἕνα μεγάλο κορίτσι τώρα πιά. Ζήτω!

Σᾶς ἀφήνω γιὰ νὰ ἑτοιμάσω τὰ μπαγάγια μου. Ἔχω νὰ γεμίσω μιὰ βαλίτσα καὶ τρία κιβώτια μὲ πιάτα τσαγιέρες, μαξιλαράκια καὶ βιβλία.

Δική σας πάντα
Γιούντη

(Ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Γ. Τ. καὶ Α. Δ.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

«ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΔΙΚΑ ΜΟΥ»

Ἀγαπητοί μου,

Μία φίλη μου, παλιὰ Διαπλασοπούλα, ἀπὸ τὶς πιὸ ἀγαπητές μου—εἶναι τόσο καλὸ κορίτσι κι' ἔχει τόσο μεγάλα προτερήματα!—ἦρθε νὰ μ' εὐχηθῆ γιὰ τὴ γιορτή μου τὴν περασμένη Δευτέρα.

— Θὰ ἐρχόμουν ἀνήμερα, μοῦ εἶπε, μὰ ἦταν παραμονὴ τῶν ἐκλογῶν καὶ φοβήθηκα τίποτα φασαρίες. Γιατὶ μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἡμέρες βρέθηκα στὸ δρόμο τὴν ὥρα ποὺ γινόταν ἐκεῖ μιὰ μεγάλη. Ἔ, ἀπὸ σήμερα δὲν φοβᾶμαι. Θἄχουμε πιὰ ἡσυχία. Εἴσαστε, ἀλήθεια, εὐχαριστημένος ἀπὸ τ' ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν;

— Οὔτ' εὐχαριστημένος, οὔτε δυσαρεστημένος. Ξέρεις, παιδί μου, πῶς στὰ πολιτικὰ δὲν ἀγανακτεύουμαι.

— Ναί, τὸ ξέχασα. Ἐγὼ ὅμως εἶμαι εὐχαριστημένη. Καὶ ξέρετε γιατί; Γιατὶ εἶναι ὅλοι! Ἀλήθεια, κανένα κόμμα δὲν ὑπερίσχυσε πολὺ καὶ κανένα δὲν κατατροπώθηκε. Ὅλοι νομίζουν πῶς εἶναι νικητές. Δὲν εἶναι καλύτερα ἔτσι; Δὲ θἄχουμε πιὸ γρήγορα τὴν ὁμαλότητα καὶ τὴ συμφιλίωση ποὺ θέλουμε ὅλοι;.. Τί λέτε;

Δὲν τῆς ἀποκρίθηκα. Κατάλαβε πῶς αὐτὴ ἡ ὁμιλία δὲν ἦταν τοῦ γούστου μου. Καὶ τὴν ἄλλαξε:

— Νὰ σᾶς πῶ καὶ τὰ νέα μου; Τελείωσε ὁ πρῶτος μήνας ἀφότου, καθὼς ξέρετε, μὲ πῆραν στὸ γραφεῖο, καὶ τὴν περασμένη Δευτέρα τοέπωσα τὸν πρῶτο μου μισθό!

— Μπά; κάθε μῆνα σᾶς πληρώνουν;

—Ὄχι, ἂν θέλουμε καὶ κάθε δεκαμερία· μὰ ἐγὼ προτιμῶ κάθε μήνα, γιὰ νὰ παίρνω πολλά, νὰ τὰ καταλαβαίνω.

— Τὰ κατάλαβες; λοιπὸν τὴν ἡμέρα ἐκείνη;

—Ἄκουτ' ἐκεῖ! Δυὸ χιλιάδες δραχμὲς ἦταν αὐτές! Ξόδεψα, πλήρωσα, ἀγόρασα, δάνεισα καὶ—θὰ τὸ πιστέψετε;—ἀκόμα ἔχω χίλιες διακόσιες δραχμές!

— Ἔ, θὰ φτάσουν ὥς τὸ τέλος τοῦ μηνός;

— Θὰ τὶς κάμω νὰ φτάσουν θέλουν δὲ θέλουν. Γιὰ φαντασθῆτε, ἀπὸ κεῖ ποὺ δὲν εἶχα ποτέ μου τίποτα—μόνο δηλαδὴ ὅσα μοῦ ἔδιναν ὁ μπαμπᾶς κι' ἡ μαμμὰ— τώρα νὰ ἔχω τόσα πολλά! Ἀμ κάτι ἤξερα ποὺ ἤθελα ἀπὸ τόσον καιρὸ νὰ διοριστῶ, νὰ ἐργαστῶ, καὶ μὲ βλέπατε τόσο λυπημένη ποὺ δὲν τὸ κατόρθωνα...

— Τί ἤξερες; ἔκαμα χαμογελώντας· πῶς εἶναι καλύτερες ἀπὸ τὸ τίποτα οἱ δυὸ χιλιάδες;

—Ὄχι αὐτό, ὄχι μόνο αὐτό!.. Ἤξερα, μάντευα, προαισθανόμουν, πόση εὐχαρίστηση θὰ μοῦ ἔκανε αὐτὸς ὁ μισθὸς ὁ «δεδουλευμένος» ὅπως τὸ λέμε στὸ γραφεῖο, νὰ παίρνω χρήματα καὶ νὰ ξέρω πῶς εἶναι δικά μου, ἀπὸ τὴν ἐργασία μου, ἀπὸ τὸν κόπο μου. Ἄ, ἦταν μεγάλη ἡ εὐχαρίστηση ποὺ, γιὰ πρώτη φορά, δοκίμασα τὴν περασμένη Δευτέρα! Κι' ἄλλες φορὲς βέβκια ἔπιασα στὰ χέρια μου τόσα χρήματα, καὶ περισσότερα. Μ' αὐτὰ ἦταν τὰ *πρῶτα δικά μου!* Τὸ καταλαβαίνετε αὐτό;

— Τὸ καταλαβαίνω πολὺ καλά. Μήπως κι' ἐγὼ δὲν ἐδοκίμασα αὐτὴ τὴ χαρὰ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ πῆρα λεφτὰ ἀπὸ ἐργασία μου καὶ μπόρεσα, σὰν καὶ σένα, νὰ ξοδέψω, νὰ πληρώσω, ν' ἀγοράσω, καὶ νὰ δανείσω ἀκόμα, ἀπὸ δικά μου, κι' ὄχι ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ μοῦ ἔδιναν ὡς τότε ὁ πατέρας μου κι' ὁ θειός μου;

—Ἀλήθεια... τὸ φαντάζομαι. Εἴχατε διοριστεῖ καὶ σεῖς πουθενά, καὶ πήρατε τὸν πρῶτο σας μισθό;

Χωρὶς νὰ κοπιάσω πολὺ γιὰ νὰ θυμηθῶ, τῆς διηγήθηκα:

—Ὄχι. Φοιτητὴς ἀκόμα, εἶχα ἀρχίσει νὰ γράφω διηγήματα, μυθιστορήματα, μελέτες, ἄρθρα... Γιὰ δυὸ τρία χρόνια, στὴν ἀρχή, τἄδινα ἔδῶ κι' ἐκεῖ καὶ μοῦ τὰ δημοσίευαν χάρισμα. Ἔπειτα ἄρχισε νὰ μοῦ δημοσιεύῃ κι' ἡ «Ἑστία», τὸ σοβαρώτερο περιοδικὸ τῆς ἐποχῆς, ποὺ τὸ εἶχαν τότε ὁ ποιητὴς Δροσίνης κι' ὁ σοφὸς καθηγητὴς Νικόλαος Πολίτης. Ἀλλὰ ἡ «Ἑστία» πλήρωνε τοὺς συνεργάτες της. Κάθε Κυριακὴ πρωΐ μαζεύουνταν ὅλοι στὰ γραφεῖο της, στὸ σπίτι τοῦ Δροσίνη — στὴν ὁδὸν Πεσματζόγλου, ἐκεῖ ποὺ εἶναι σήμερα ἡ Ἰονικὴ Τράπεζα — καὶ καθένας ἔπαιρνε ὅ,τι τοῦ ἀναλογοῦσε. Μιὰ Κυριακὴ πῆγα κι' ἐγώ. Ἔτσι γιὰ νὰ τοὺς ἰδῶ, γιατὶ δὲν περίμενα ἀκόμα πληρωμὴ γιὰ τὴ συνεργασία μου, πρωτόβγαλτος καθὼς ἤμουν... Τότε δημοσιευόταν στὴν «Ἑστία» τὸ διήγημά μου «Μητρυιά». Κι' ἄξαφνα ἀκούω τὸ Δροσίνη νὰ λέῃ τοῦ Πολίτη: «Δόσε καὶ τοῦ *μικροῦ* ἑκατὸ δραχμὲς ἀπέναντι τῆς Μητρυιᾶς». Δὲν πίστεψα τ' αὐτιά μου. Μὰ οὔτε τὰ μάτια μου, ὅταν ὁ Πολίτης ἔβγαλε τὸ μεγάλο του πορτοφόλι καὶ μοῦ ἔδωσε ἕνα σιδερωμένο ἑκατοστάρικο! Καὶ ξέρεις πόσο ἄξιζε τότε ἕνα ἑκατοστάρικο; Νά, ὅσο σχεδὸν οἱ δυὸ χιλιάδες οἱ δικές σου. Αὐτά, ἀφοῦ εἶχες τὴν περιέργεια νὰ μάθῃς, ἦταν τὰ πρῶτα λεφτὰ ποὺ κέρδιζα ἀπὸ ἐργασία μου — *τὰ πρῶτα δικά μου.*

— Τί ὡραῖα! ἔκαμε ἡ φίλη μου. Μὰ πόση διαφορὰ ἀπὸ τὰ δικά σας πρῶτα ὡς τὰ δικά μου! Ἐσεῖς πληρωθήκατε γιὰ ἕνα πρωτότυπο διήγημα· ἐγὼ γιὰ ἐμπορικὰ γράμματα ποὺ κάνω στὴ γραφομηχανή!

— Καὶ τί σημαίνει; εἶπα ἐγώ. Ὅλες οἱ ἐργασίες εἶναι οἱ ἴδιες, κι' ὅλα τὰ λεφτὰ ποὺ μᾶς δίνουν εἶναι τὰ ἴδια. Κόπος κι' ἴδρωτας ἐκεῖνες, χαρὰ κι' εὐχαρίστηση αὐτά...

Σᾶς ἀσπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΜΙΚΡΗ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΚΗ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Μιὰ ὁδηγία ἀκόμα πρέπει νὰ σᾶς δώσω. Ὅταν μετρᾶτε ἕνα στίχο κατὰ *πόδας* (τάτα | τάτα | τάτα | ἢ τατὰ | τατὰ τατὰ | ἢ τάτατα | τάτατα | τάτατα κτλ.) ὁ τελευταῖος δὲν εἶναι πάντα σωστός. Μπορεῖ δηλαδὴ νὰ λείπῃ ἢ νὰ περισσεύῃ μιὰ συλλαβή. Π: χ:

Εἶναι νύ | χτα στὴ στέ | γη βογγοῦ | σε

περισσεύει ἡ τελευταία συλλαβή.

Καὶ προβαί | ν' ἡ Μαρία | λίγη νὰ | πάρη

ἀπὸ τὸν τελευταῖο πόδα λείπει μιὰ συλλαβή.

Τὰ τραγού | δια μου τᾶ | λογες ὅ | λα
Τοῦτο μό | νο ποτὲ | δὲν θὰ πῆς.

Στὸν πρῶτο ἀπ' αὐτοὺς τοὺς στίχους, περισσεύει μιὰ συλλαβὴ στὸ δεύτερο οἱ πόδες εἶναι σωστοί. Γενικά, ὅταν ὁ ἀριθμὸς τῶν συλλαβῶν ἑνὸς στίχου διαιρεῖται ἀκριβῶς μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν συλλαβῶν τῶν ποδῶν του (ποὺ πότε εἶναι δυό, πότε τρεῖς) οἱ πόδες εἶναι σωστοί· ὅταν μένῃ ὑπόλοιπο, περισσεύει ἢ λείπει μιὰ συλλαβή. Π: χ: ἕνας ἐννεασύλλαβος στίχος μὲ *ἀναπαίστους:*

υυ-|υυ-|υυ-|
(Μὲ γλυκειὰ - τὴ φωνὴ - θὰ τοῦ πῆς)

ἔχει τοὺς πόδας σωστοὺς (9 : 3=3). Ἕνας δεκασύλλαβος ὅμως *ἀναπαιστικός:*

υυ-|υυ-|υυ-υ
(Τὸ γιατρὸ - καθὼς εἶ - δε σηκώ - θη)

ἔχει τὸν τελευταῖο πόδα μὲ μιὰ συλλαβὴ παραπάνω (10 : 3=3 καὶ 1/3).

Ἀπ' ὅσα εἴπαμε ὡς τώρα, θὰ συμπεράνατε βέβαια πῶς ὁ *ρυθμὸς* κι' ὁ τονισμὸς τοῦ στίχου εἶναι τὸ ἴδιο πρᾶγμα, ἢ καλύτερα πῶς ὁ ρυθμὸς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τονισμό. Κι' ἔτσι εἶναι. Ὡστόσο μερικοὶ μετρικοὶ ἰσχυρίζουνται πῶς ἄλλο εἶναι ὁ τόνος τοῦ στίχου, δηλαδὴ ὁ τονισμὸς τῶν συλλαβῶν ποὺ πρέπει, καὶ ἄλλο ὁ ρυθμός, ποὺ εἶναι αὐτὴ ἡ ἁρμονία τοῦ στίχου ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν κανονικὸ τονισμό. Π: χ: ὁ στίχος

Ἀνάκουστος κελαϊδισμὸς καὶ λιγοθυμι-
[σμένος

κι' ὁ στίχος

Μπορεῖς νὰ πᾶς, μὰ μὴ χαρῆς, ἀφοῦ θὰ
[πᾶς μονάχος

εἶναι κι' οἱ δυὸ δεκαπεντασύλλαβοι, κι' οἱ δυὸ σωστὰ τονισμένοι, μὰ ἄλλος ὁ ρυθμὸς τοῦ πρώτου—ἀργὸς σὰν τὸν λιγοθυμισμένο κελαϊδισμό, μελαγχολικός, λυπητερὸς—κι' ἄλλος ὁ ρυθμὸς τοῦ δεύτερου, γοργός, ζωηρός, καὶ σὰ θυμωμένος.

Ἔχουμε λοιπὸν ρυθμοὺς *ἀργούς, γοργούς, μέτριους,* κι' ὁ ποιητὴς διαλέγει τὸν ρυθμὸ ποὺ ταιριάζει στὸ εἶδος καὶ στὴν ἔννοια τοῦ ποιήματός του, σ' ὅ,τι εἶδους στίχο κι' ἂν τὸ κάνῃ. Γενικά, οἱ μικροὶ στίχοι ἔχουν πιὸ γοργὸ ρυθμὸ κι' οἱ μεγάλοι πιὸ ἀργό. Οἱ πρῶτοι ταιριάζουν στὰ φαιδρά, στὰ εὐδράπελα στὰ σατυρικὰ ποιήματα· οἱ δεύτεροι στὰ σοβαρά, στὰ παθητικά, στὰ μελαγχολικά. Θυμηθῆτε:

Ἡ κυράτσα Κρουσταλλένια
Ἔχει γνῶση σὰν κουκούτσι
Καὶ μιὰ γλῶσσα σὰν παπούτσι
Πάτα, πάτα, πάτα, πάτα
Χίλια λόγια της τρεχᾶτα!

Καὶ τὸ ἄκρο ἀντίθετο:

Μελαγχολίας μεστὴ εἶναι αὔτ' ἡ ζαφώδης
[ἑσπέρα.

Ἀλλ' αὐτὸ δὲν εἶναι κανόνας. Καὶ μικροὶ στίχοι μποροῦν νὰ πάρουν ἀργό, μελαγχολικὸ ρυθμό, καὶ μεγάλοι, δεκαπεντασύλλαβοι, νὰ πάρουν γοργὸ καὶ παιχνιδιάρικο.

Κι' ἀπὸ τότε ποὺ θρηνῶ
Τὸ ξανθό, τὸ γαλανό,
Τὸ δροσᾶτο φῶς μου,
Μετεβλήθη ἐντός μου
Κι' ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Νιοὶ καὶ νιὲς ὁποὺ περνοῦν
Καὶ φαιδρὰ μὲ χαιρετοῦν,
Ἡ φαιδρότη τους θὰ λείψῃ,
Ὅταν δοῦνε νὰ προκύψῃ
Ἡ δική μου θλίψη.

Οἱ μικροὶ αὐτοὶ στίχοι τοῦ Βιζυηνοῦ εἶναι μελαγχολικώτατοι. Ἀπεναντίας, οἱ μεγάλοι, οἱ δεκαπεντασύλλαβοι αὐτοὶ στίχοι τοῦ Σουρῆ:

Ἀστεροσκοπεῖο: τόπος ποὺ μπορεῖ κανεὶς
[νὰ ἴδῃ
Τὸ φεγγάρι καὶ τὸν ἥλιο καὶ... τὸν κύριο
[Κοκίδη
Ὁ Παγανέλης: λείψανο τῆς ὁμίλης τοῦ
[Φειδίου,
Εὑρίσκεται στὰ σύννεφα καὶ στὴν ὁδὸν
[Σταδίου

κανένα λυπητερὸ ρυθμὸ δὲν ἔχουν καί, σὰ σατυρικοί, εἶναι γοργοὶ καὶ φαιδρότατοι.

Αὐτὰ καὶ γιὰ τὸν Ρυθμό. Δὲν θέλω νὰ σᾶς ζαλίσω μὲ περισσότερες θεωρίες. Γι' αὐτὸ οὔτε θὰ θίξω κἂν τὸ ζήτημα ἂν ὁ νεώτερος ἑλληνικὸς στίχος ἀποτελῆται ἀπὸ *πόδας* σὰν τὸν ἀρχαῖο, ὅπως πιστεύουν οἱ περισσότεροι μετρικοί, ἢ ἂν δὲν προῆλθε ἀπὸ τὸν ἀρχαῖο κι' εἶναι ἄσχετος κι' αὐτοτελής, ὅπως ἰσχυρίζουνται ἄλλοι. Τί μᾶς μέλει! Καλοὶ στίχοι μπορεῖ νὰ γίνουν καὶ χωρὶς νὰ λυθῆ αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ἐμεῖς παραδεχθήκαμε πῶς ὅπως οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν τὰ μακρὰ καὶ τὰ βραχέα, οἱ νεώτεροι ἔχουμε τὰ τονούμενα καὶ τἄτονα. Ἂν τὰ *τάτα* ἢ τὰ *τατὰ* ἢ τὰ *τάτατα*, ποὺ χωρίζουμε τοὺς στίχους μας, εἶναι ἢ ὄχι οἱ ἀρχαῖοι *ἀνάπαιστοι, δάκτυλοι* καὶ καθεξῆς, λίγο θὰ μᾶς χρησίμευε ἂν τὸ ἐξακριβώναμε.

Γ' Η ΤΟΜΗ

Λίγα πράγματα θὰ σᾶς πῶ καὶ γιὰ τὴν *τομή.*

Καθὼς θὰ παρατηρήσατε, οἱ μεγάλοι στίχοι—δεκατετρασύλλαβοι καὶ καθεξῆς—χωρίζουνται στὴ μέση κι' ἔτσι ἔχουν δυὸ μέρη ἢ *ἡμιστίχια.* Στὸ σημεῖο ποὺ χωρίζουνται, ποὺ *τέμνονται,* εἶναι ἡ *τομή.*

Τοῦ κύκλου τὰ γυρίσματα | ποὺ ἀνεβοκα-
[τεβαίνουν
Κελαϊδισμὸς ἀνάκουστος | καὶ λιγοθυμι-
[σμένος
Ἐπέσανε τὰ Γιάννενα | σιγὰ νὰ κοιμη-
[θοῦνε
Καὶ νικημένοι φεύγανε | οἱ Τοῦρκοι ὁλο-
[νυχὶς
Καὶ στοὺρανοῦ νὰ κατοικοῦν | τὰ αἰθέρια
[τὰ δώματα

κτλ. κτλ. κτλ.

Ὅταν διαβάζουμε, ὅταν ἀπαγγέλλουμε, στεκόμαστε λίγο στὴν τομὴ τοῦ στίχου ὅπως καὶ στὸ τέλος του.

Ὅσο γιὰ τοὺς μικροὺς στίχους, αὐτοί, καθὼς εἴδαμε, ἀποτελοῦν δυὸ-δυὸ ἕναν μεγάλο, κι' ἡ τομή, νὰ ποῦμε, γίνεται ἐκεῖ ποὺ τελειώνει ὁ ἕνας καὶ ἀρχίζει ὁ ἄλλος:

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψη | τοῦ σπαθιοῦ
[τὴν τρομερή
Ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη | τῶν Ἑλλήνων
[τὰ ἱερά
Ζωντανὸ κανένα πράμμα | ἢ τῆς τέχνης
[εἶσαι θάμμα;

Λοιπόν: ἐκεῖ ποὺ γίνεται ἡ τομὴ τοῦ στίχου, *πρέπει νὰ τελειώνῃ λέξη.* Ὅταν δὲν τελειώνῃ ἡ λέξη καί, γιὰ νὰ κάμουμε τὴν τομή, πρέπει νὰ τὴν κόψουμε στὴ μέση, τότε λέμε πῶς ὁ στίχος εἶναι *ἄτμητος,* καὶ γι' αὐτὸ ἀνώμαλος ἂν ὄχι καὶ λανθασμένος. Π: χ: ὁ δεκαπεντασύλλαβος:

Ὅπως πέφτουνε τὰ θερισμένα στάχυα στοὺς
[ἀγρούς

εἶναι καὶ ἄρρυθμος (γιατὶ ἔπρεπε νὰ τονίζεται κι' ἡ συλλαβὴ ΘΕ) καὶ ἄτμητος, γιατί, γιὰ νὰ κάμουμε τὴν κανονικὴ τομή, πρέπει νὰ χωρίσουμε στὴ μέση τὴ λέξη ΘΕΡΙΣΜΕΝΑ (θέρι - σμένα).

(Ἀκολουθεῖ) ΓΡ. Ξ.

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΑΝΑΜΟΝΗ

Μέσα στὸ γκρίζο δειλινὸ
φανήκανε τὰ πλοῖα
'Από μακρυὰ καὶ χάθηκαν
σὰ μάκρη τῆς θαλάσσης
Κι' ἤμουν μονάχη στὴ φρικτὰ
θλιμμένη παραλία
Καὶ σὲ περίμενα ἡ φτωχὴ
ἀπὸ μακρυὰ νὰ φτάσῃς,
Γλυκειὰ χαρά, μ' ἀλίμονο
ἐσὺ δὲν ἤρθες πάλι
Κι' οὔτε τὰ πλοῖα ποὺ φάνηκαν
ἄραξαν σ' ἀκρογιάλι.

Μέσ' στὸ γαλάζιο πρωϊνὸ
ποὺ μιὰ χαρὰ μηνοῦσε
"Ηρθε πουλάκι φτερωτὸ
ἀπὸ τὸν κάμπο πέρα,
Κι' εἶπα, γιὰ τὸν ποθούμενο
ἔρχομό σου θὰ μιλοῦσε
Μ' ἀλίμονο, φτερούγισε
στὸν διάφανον αἰθέρα...
Μάταια κι' ἂν ἔκλαψα ἡ φτωχή,
μάταιη τοῦ νοῦ μου ἡ ζάλη,
Γλυκειὰ χαρά, σὲ πρόσμενα...,
κι' ὅμως δὲν ἤρθες πάλι...

"Ενα κλωνάρι ὁλάνθιστο
Μπρὸς στὸ παράθυρό μου
Μέσα στὸ δεῖλι τὸ χλωμὸ
μ' ἄγγιξε μὲ συμπόνια
Καὶ σάμπως μοῦδειχνε κι' αὐτὸ
Τὸ γύρισμα τοῦ δρόμου
Ποὺ σὲ προσμένω νὰ φανῆς,
Χρόνια τώρα καὶ χρόνια...
"Οσο τρελλὰ κι' ἂν σκίρτησεν
ἡ δύσμοιρη καρδιά μου,
'Αλλοί μου! δὲν σ' ἀντίκρυσο,
πάλι, Γλυκειὰ χαρά μου...

"Ολα τριγύρω μοῦ μηνοῦν
χρόνια τὸν ἔρχομό σου...
Πάλλει τρελλὰ ἡ φτωχὴ καρδιὰ
σ' ἀδύναμά μου στήθη
Κι' ὅλο πρόσμενω, νὰ τὸ ἰδῶ,
τ' ὡραῖο χαμόγελό σου,
Γιὰ ν' ἀληθέψῃ τῆς γιαγιᾶς
τὸ πλάνο παραμύθι...
«..."Οσο φρίχτὰ κι' ἂν πόνεσεν
ἡ δύστυχη καρδιά σου
Θὲ νὰ γυρίσῃ, δὲν μπορεῖ,
κάποιο πρωὶ ἡ χαρά σου...

Μακεδονοπούλα [Α]

ΚΑΤΙ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ

Στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ, ἀκριβῶς στὸ σταυροδρόμι ποὺ κάει κατὰ τὸν ἐλαιῶνα, βρίσκεται μιὰ μάντρα, μιὰ πελώρια μάντρα, ποὺ πιάνει σχεδὸν ὁλόκληρο τετράγωνο... Γύρω, γύρω, ἀπὸ μέσα τὴν περιφιγουρίζουν σπιεάκια χαμηλά, φτωχικά, καμωμένα ἀπὸ πλίθες κι' ἀπὸ κούτσουρα δέντρων, ποὺ συμπληρώνουν τὰ παράθυρα καὶ τὶς πόρτες... Βλέποντάς τα κανείς γιὰ πρώτη φορὰ ποὺ θὰ μπῇ μέσα στὴ μάντρα, νομίζει πὼς εἶναι ἀποθῆκες καὶ σταῦλοι. Κι' ὅμως μέσα ἐκεῖ κατοικοῦν καμμιὰ τριανταριὰ φτωχοοικογένειες,—ὁλόκληρος συνοικισμὸς δηλαδή, ποὺ ὅλη μέρα ἄνδρες, γυναῖκες, παιδιά, δουλεύουν σὲ ἀμπέλια, στὸν ἐλαιῶνα, στὰ καπνά, σὲ διάφορες ἐργασίες τῶν παραθερισιῶν τὸ καλοκαίρι, ζητώντας νὰ κερδίσουν τὸ ψωμί τους, μονάχα τὸ ψωμί τους μὲ τὸ τιποτένιο μεροδούλι ποὺ βγάζουν...

Μιὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς δυστυχισμένες οἰκογένειες μᾶς ἔφερνε γάλα κι' αὐγά, τὸ καλοκαίρι ποὺ παραθερίζαμε. Κυρὰ Γεωργία τὴν ἔλεγαν τή νοικοκυρά, κι' εἶχε τέσσερα ἀγόρια, τὸ μεγαλύτερο δεκατεσσάρων χρονῶν καὶ τὸ μικρότερο τριῶν.

Δούλευαν τὰ τρία, καθένα ἀνάλογα μὲ τὶς δυνάμεις του, στὰ καπνά.

"Ενα ἀπογευματάκι τοῦ 'Ιουλίου, ἑπτὰ ἡ ὥρα μ' ἔσκειλε, ἡ μαμμὰ νὰ πάρω λίγο γάλα ποὺ μᾶς χρειαζότανε, κι' ἐπειδὴ ἡ μάντρα ἦταν κοντά μας, ἔβαλα κάτι πλεχτὲς παντοφλίτσες ποὺ εἶχα καὶ πῆγα.

—'Αμέσως, παιδί μου, μοῦ εἶπε ἡ καλοκάγαθη κυρὰ Γεωργία, σὰν τῆς εἶπα τί θέλω, περίμενε ἕνα λεπτὸ νὰ πάω νὰ φέρω ἀπ' τὴ βοσκὴ τὶς κατσίκες νὰ τὶς ἀρμέξω...

"Εφυγε, ἀφήνοντας τὸ μικρό της ἀγοράκι μόνο, νὰ παίζῃ βόλους ἐπάνω σὲ μιὰ ἀλλάδα ποὺ τοῦ εἶχε στρώσει καὶ καθότανε. Τὸ πλησίασα καὶ μὴ ξέροντας τί νὰ κάνω, ἄρχισα νὰ τὸ βοηθῶ στὸ παιχνίδι... Σὲ μιὰ στιγμὴ ἕνας βῶλας γλύστρησε πρὸς τὴν πόρτα, καὶ γιὰ νὰ μὴν σηκωθῇ τὸ μπορῶ καὶ πέσει, ἔτρεξα νὰ τὸν πιάσω ὅταν αἰσθάνθηκα στὸ πόδι ἕνα τρομερὸ πόνο καὶ μπήγοντας τὶς φωνὲς σωριάστηκα χάμω...

Μιὰ βελόνα ἀπ' αὐτὲς ποὺ πλέκουν τὶς ψάθες, εἶχε μπεῖ στὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ ποδιοῦ μου περνώντας ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά...

Ὅταν συνῆλθα ἄκουσα δίπλα μου μιὰ παιδικὴ φωνὴ νὰ μοῦ λέῃ:

— Δὲν εἶναι τίποτα, δὲν εἶναι τίποτα, πέρασε.

"Ηταν τὸ δεύτερο παιδὶ τῆς κυρὰ Γεωργίας, ὁ Μιχαλάκης, ποὺ ἀκούοντας τὶς φωνὲς τὴν ὥρα ποὺ ἔρχότανε ἀπ' τὴ δουλειά του, ἔτρεξε καὶ βλέποντας ἐμένα σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση μοῦ ἔβγαλε τὴ βελόνα μὲ συνέφερε, καὶ μοῦ ἔδεσε τὴν πληγή...

'Εκείνη τὴ στιγμὴ μπαίνει κι' ἡ κυρὰ Γεωργία,

— Τί εἶναι, παιδί μου; ρωτᾶ κατατρομαγμένη...

— Τίποτα μητέρα, *κάτι ποὺ πέρασε.*

"Ολοι θαύμασαν τὸ θάρρος τοῦ παιδιοῦ τῶν ἕνδεκα χρόνων, ποὺ δὲν δείλιασε, καὶ δὲν τάχασε μπροστὰ στὸ θέαμα ποὺ ἔβλεπε, καὶ ποὺ ἀντὶ νὰ τὸ βάλῃ στὰ πόδια ζητώντας νὰ βρῇ τὴ μάννα του—καὶ νὰ προχωρήσῃ τὸ κακὸ—ἔτρεξε νὰ μὲ βοηθήσῃ... νὰ μὲ σώσῃ. Γιατὶ ὁ γιατρὸς εἶπε στὴ μαμμὰ πὼς ἂν δὲν ἔβγαινε ἀμέσως θάχαμε καμμιὰ δηλητηρίαση, γιατὶ ἡ βελόνα ἦταν κατασκουριασμένη... "Επειτα ἀπὸ λίγες μέρες ὁ μπαμπᾶς τοῦ ἀγόρασε μιὰ φορεσιὰ καὶ μοῦ τὴν ἔδωσε νὰ τοῦ τὴν δώσω κι' ἀφοῦ τὸν εὐχαριστήσω νὰ τοῦ πῶ...

«Κάτι ποὺ πέρασε μὰ ποὺ δὲν θὰ ξεχαστῇ ποτέ...» "Ετσι κι' ἔγινε.

Ζουζοῦ [Β]

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Η μαμμά:

—"Ε, Γιαννάκη, μήν παίρνεις τόσες κουταλιὲς γλυκό, τί τὸ νόμισες, σούπα;

Κι' ὁ Γιαννάκης:

Μ' ἂν τὸ νόμιζα σούπα δὲν θἄπαιρνα καμμιά!

Πρόμαχος τῆς 'Ελευθερίας

Δ' ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΣΤΑΘΜΟΥ ΤΟΥ ΜΠΑΡΙ

Θέμα: «Πῶς σᾶς βρῆκε τὸ 1936 καὶ πῶς ἐλπίζετε νὰ σᾶς ἀφήσῃ;»

Ἔκταση: Τετρακόσιες λέξεις μαζὶ μὲ τὰ μονοσύλλαβα (ἄρθρα, συνδέσμους κλπ.)

Προθεσμία: Οἱ ἀπαντήσεις, καθαρογραμμένες κι' ὑπογραμμένες εἴτε μὲ ὄνομα μόνο, εἴτε μὲ ὄνομα καὶ μὲ ψευδώνυμο, κάνατε ὅμως καὶ μὲ τὴ διεύθυνση τοῦ διαγωνιζομένου, εἶναι δεκτὲς στὸ Γραφεῖο τῆς «Διαπλάσεως» ὡς τὶς 10 Μαρτίου ἐ. ἔ.

Ἀποτελέσματα: 'Η κρίση θὰ γίνῃ ἀπὸ ἐπιτροπὴ συνεργατῶν μὲ πρόεδρο τὸν ἀκαδημαϊκὸ κ. Γρηγόριο Ξενόπουλο (Φαίδωνα). Τ' ἀποτελέσματα θὰ ἐκπεμφθοῦν πρῶτα ἀπὸ τὸ Σταθμὸ τοῦ Μπάρι καὶ κατόπι θὰ δημοσιευθοῦν στὴ «Διάπλασι» μὲ τὶς καλύτερες ἀπαντήσεις.

Βραβεῖα: Θ' ἀπονεμηθοῦν ἕνα Πρῶτο Βραβεῖο, ἕνα Δεύτερο, καὶ τρεῖς "Επαινοι, Α', Β' καὶ Γ'.

Δῶρα: Σ' ὅσους θὰ ἐπαινεθοῦν ἢ θὰ βραβευθοῦν ὁ Ραδ. Σταθμὸς τοῦ Μπάρι θὰ στείλῃ τὰ συνήθη δῶρα (ἕνα χρυσόδετο Τόμο «Διαπλάσεως», μιὰ χρυσόδετη «'Αδελφούλα» τοῦ κ. Ξενοπούλου, καὶ τρία Λευκώματα μὲ φωτογραφίες τοπείων καὶ μνημείων τῆς 'Ιταλίας.

Ο ΡΑΔ. ΣΤΑΘΜΟΣ ΜΠΑΡΙ
Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθῆναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου τὴν 29 'Ιανουαρίου 1936

ΣΗΜΕΡΑ, καθὼς βλέπετε, προκηρύσσεται ὁ Δ' Διαπλασιακὸς Διαγωνισμὸς τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τοῦ Μπάρι. Πιστεύω πὼς τώρατο θέμα θὰ παρακινήσῃ ὅλα τὰ παιδιὰ νὰπαντήσουν, νὰ μᾶς ποῦν τί λογαριάζουν, τί ἐλπίζουν νὰ κάμουν καὶ νὰ ἐπιτύχουν κατὰ τὸ διάστημα αὐτοῦ τοῦ χρόνου, ὥστε τὸ 1936 νὰ τὰ ἀφήσῃ καλύτερα ἀπ' ὅ,τι τὰ βρῆκε. Γιὰ μιὰ τέτοια ἔκθεση, οἱ 400 λέξεις ποὺ ὁρίζουνται εἶναι ὑπεραρκετές. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ λογαριάσετε σ' αὐτὲς καὶ τὰ μονοσύλλαβα (ἄρθρα, συνδέσμους κτλ.). Καὶ μιὰ τελευταία σύσταση: Τὸ νοῦ σας μὴ χάσετε τὴν προθεσμία.

Στὶς 25 'Ιανουαρίου ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος (Φαίδων) εἶχε τὴν ὀνομαστική του γιορτή. Πολλὰ Διαπλασόπουλα τὸ θυμήθηκαν καὶ τοῦ ἔστειλαν εὐχὲς μὲ τηλεγραφήματα, γράμματα καὶ κάρτες—*Μεγάλη 'Ελλάς, Μόννα Βάννα, Χωρὶς Φτερά, Βρυσούλα, Μικρομέγαλος, Συμπαθητικός, Γιασεμιά, 'Αηδονόλαλη, Σαλωνίτισσα, Λυσόχαρτο, Λιλάντα*, κτλ. κτλ. "Ολους κι' ὅλες ὁ κ. Φαίδων τοὺς εὐχαριστεῖ μὲ τὴν καρδιά του.

"Ενα τυπογραφικὸ λάθος στὴ Σελίδα Συνεργασίας τοῦ προηγούμενου φύλλου: 'Ο Αἰσώπειος Μῦθος τοῦ *Προμάχου τῆς 'Ελευθερίας* δὲν εἶναι [Γ] ἀλλὰ [Α]. Θὰ καταλάβατε καὶ σεῖς πὼς ἔγινε λάθος, γιατὶ δὲν μποροῦσε νὰ δημοσιευθεῖ ἁπλῶς γιὰ ἐνθάρρυνση καὶ κατ' ἐπείκεια ἕνα κομμάτι τόσο ὡραῖα στιχουργημένο. 'Ο κ. Ξενόπουλος μάλιστα, στὴ «Μικρὴ Στιχουργική» του μποροῦσε νὰ σᾶς φέρῃ γιὰ παράδειγμα τὸ στίχο «μὲ τοὺς καλοὺς τρόπους τοῦ», ποὺ παρατονίζεται γιὰ ποιηλία, γιατὶ ὁ κανονικὸς τονισμὸς θὰ ἦταν «μὲ τοὺς *κάλους* τρόπους τοῦ»...

Εἶσαι δικαιολογημένη, *Κουίνη*, καὶ πολὺ μ' εὐχαρίστησε τώρατο σου γράμμα. Φίλησέ μου καὶ τὸν ἀδελφό σου, μ' ἄλλη φορὰ νὰ μὴ σοῦ ἁρπάζῃ ἔτσι τὸ φύλλο, ὥστε νὰ κόβεται στὰ δυὸ καὶ τὸ μισὸ νὰ μένῃ στὰ χέρια σου καὶ τἄλλο μισὸ στὰ δικά του. Ὑπάρχει ὅμως κι' ἄλλος, πολὺ ἁπλὸς τρόπος, γιὰ νὰπορφεύγεται τὸ σχίσιμο: ὅταν τὸν βλέπῃς νὰ ὁρμᾷ, νὰ τοῦ τἀφίνῃς...

Νὰ ἰδῶ, *Δειλίκα Π. Παπαγιαννάκη*, ἂν αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ κρατήσῃς τὴν ὑπόσχεσή σου· ὡστόσο χάρηκα πολὺ ποὺ μοῦ δίνῃς «σημεῖα ζωῆς» ἔστω κι' ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο. Κρῖμα νἄρθῃς δυὸ φορὲς στὴν 'Αθήνα καὶ νὰ μὴ σὲ ἰδῶ! Γιὰ τοὺς ἀραβῶνες τῆς *Σταράτης* ἡ χαρά μου εἶναι μεγάλη. Θὰ εἴδες τὸ ψευδώνυμό σου.

Εὖγε στὴ «Διαπλασιακὴ Συντροφιὰ» τῆς Ζακύνθου! Καθὼς εἴδατε καὶ στὴ Μικρὴ 'Αγγελία της, ἔκαμε μιὰ πολὺ ὡραία παιδικὴ γιορτὴ ποὺ εἶχε μεγάλη ἐπιτυχία καὶ ἀπήχηση. "Εγραψαν γι' αὐτὴν κι' οἱ ζακυνθινὲς ἐφημερίδες, ἐπαινώντας τὸ περιοδικό μας καὶ τοὺς συνδρομητὲς του, ποὺ παίρνουν τόσο καλὲς πρωτοβουλίες καὶ δείχνουν ἀπὸ τώρα μιὰ πολιτισμένη κοινωνικὴ δράση.

'Ο *Φράντς Σοῦμπερτ* μοῦ γράφει: «Πάντα θὰ θυμοῦμαι μιὰ συγκίνηση τῆς αὐτυχισμένες στιγμὲς ποὺ μοῦ χάριζες ὅταν ἤμουν μικρὸς καὶ πετοῦσα στὰ σύνεφα μὲ τοὺς ἥρωες τῶν μυθιστορημάτων σου, πότε πολεμώντας μὲ τοὺς Μαροκινοὺς, καὶ πότε ἐξερευνώντας τὴν 'Αφρική...».— Οἱ 'Ασκήσεις σου ἔφταναν ἔγκαιρως. Εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα.

Κι' ἀπὸ τὸ ὡραῖο γράμμα τῆς *'Ανθισμένης Γαζίας*: «Καλὸ πρωτογρονιάτικο δῶρο σοῦ ἔκαμε ἡ 'Ακαδημία! Δὲν μπορεῖς νὰ φαντασθῇς, τί εὐτυχισμένη καὶ περήφανη εἶμαι γι' αὐτό. 'Επιτέλους ἦταν καιρὸς νὰναγνωρίσουν τοὺς κόπους ποὺ ἔκαμες γιὰ μᾶς 57 χρόνια συνέχεια...». — Ἐκνάστειλα ἐκεῖνο τὸ φυλλάδιο.

Σ' εὐχαριστῶ πολύ, *Τρελλὴ Νεότης*, καθὼς καὶ τοὺς ἀγαπητοὺς γονεῖς σου, γιὰ τὰ συγχαρητήρια. Αὐτὲς ποὺ ρωτᾷς εἶναι, ἀλλὰ δὲν μπορῶ βέβαια νὰ σοῦ πῶ τὰ ψευδώνυμά τους. Δὲν ἀμφιβάλλω πὼς θἄταν λαμπροὶ οἱ βαθμοὶ τοῦ 'Ελέγχου. «Φιόρο νὶ Δεβάντε», δηλαδὴ «"Ανθος τῆς 'Ανατολῆς», ὀνομάσθηκε ἀπὸ τοὺς 'Ιταλοὺς ἡ Ζάκυνθος γιὰ τὴν ὀμορφιά της. Καὶ «'Ανατολή», καθὼς ξέρεις, λέγεται ἡ ἀνατολικὴ Εὐρώπη, κατ' ἀντίθεσή πρὸς τὴ «Δύση», τὴ δυτική. Αὐτή, καθὼς καὶ τὰ κοντινὰ μέρη τῆς 'Ασίας (Τουρκία, Συρία, Παλαιστίνη κτλ.) εἶναι ἡ Ἐγγὺς 'Ανατολή. Καὶ "Απω 'Ανατολή—μακρινή—εἶναι ἡ Κίνα, ἡ Ἰαπωνία κτλ.

Περίεργο, *Ζουζού*, νὰ εἶσαι «τεμπέλα» καὶ νἄχῃς ἀλληλογραφία μὲ τόσα Διαπλασόπουλα! Μὴ δὲν εἶσαι καὶ παρεξηγεῖς τὸν ἑαυτό σου;... Γιὰ τὴν ὑπόδειξη ἐκείνη σ' εὐχαριστῶ πολύ. Εἶναι θλιβερό, ἀλήθεια, νὰ γίνεται τέτοια κατάχρηση κι' ἐκμετάλλευση τῆς ἐμπιστοσύνης ποὺ δείχνω σὲ μερικούς. "Εννοια τους. στὸ ἑξῆς, μόλις λήγει ἡ κληρωμένη τριμηνία, ἀμέσως θὰ κόβω τὸ φύλλο. ἂν δὲν ἀνανεωθῇ ἐγκαίρως ἡ συνδρομή.

Καθόλου δὲν κουνῶ τὸ κεφάλι μου, *Πριγκιπέσσα*, ποὺ αἰσθάνεσαι τὸν ἑαυτό σου μεγαλύτερο ἀπὸ 16 χρονῶν, κι' ἔχεις ἀπορίες, καὶ θέλεις νὰ λύσῃς ζητήματα ποὺ δὲν εἶναι γιὰ τὴν ἡλικία σου. Μὰ πῶς τὸ κρίνεις αὐτό: Συγκρίνεις βέβαια τὸν ἑαυτό σου μ' ἄλλα κορίτσια 16 χρονῶν ποὺ εἶναι ἀκόμα παιδιά. 'Αλλὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι δὲν μεγαλώνουν, δὲν ξυπνοῦν τὸ ἴδιο. 'Αλλοι ἀργοῦν, ἄλλοι βιάζουνται. 'Εσὺ βιάστηκες. Αὐτὸ ἦταν τὸ φυσικό σου. Τί πειράζει; τί τὸ κακὸ ἢ τὸ ἄξιο εἴκτου θὰ μποροῦσα νὰ ἰδῶ σ' αὐτό; Πολλὲς φορές, ἡ ἡλικία εἶν' ἕνας ἀριθμὸς χωρὶς σημασία. Μὴ σκοτίζεσαι. λοιπὸν καὶ μὴ ζητῆς περισσότερες ἐξηγήσεις. Μόνο γράφε μου καμμιὰ φορὰ τὶς ἀπορίες σου.

Βέβαια, *Μυρτίλλη*, τὰ λατινικὰ δὲν χρησιμεύουν σὲ ὅλους. Μὰ στὸ Γυμνάσιο δὲν μποροῦν νὰ ξέρουν ποιοὶ θὰ σπουδάσουν νομικά, ποιοὶ φιλολογία, ἢ ποιοὶ θὰ γίνουν μηχανικοὶ καὶ γεωπόνοι. Τὶς περισσότερες φορὲς δὲν τὸ ξέρουν ἀκόμα οὔτε οἱ ἴδιοι οἱ μαθηταί κι' ὕστερα, ἀφοῦ τελειώσουν τὸ Γυμνάσιο, ἀποφασίζουν. Γι' αὐτὸ ἔκαμαν τὰ λατινικὰ ὑποχρεωτικὰ γιὰ ὅλους. Ναί, τἄκουσα κι' ἐγὼ αὐτὸ τὸ θεώρημα κατὰ τὴ μετάφραση ὀθθεν τῶν μαλλιαρῶν, ποὺ τὸ τετράγωνο τὸ λένε «τετράγκωνο» καὶ τὴν ὑποτείνουσα «ὑποκατινὴ τεντώστρα». Μόνο τὴ θεωρία γιὰ τὰ πορτρατα, ποὺ ἔχουν τέτοια μυστηριώδη σχέση μὲ τὰ πρωτότυπα, ὥστε νὰ βλέπῃς μιὰ φωτογραφία καὶ νὰ καταλαβαίνῃς ἂν ζῇ ἢ πέθανε ὁ ἄνθρωπος ποὺ παριστάνει», ἀπό σένα μόνο τὴ μαθαίνω.

Χαίρω πολύ, *Φαουστίνα*, νέα μου φίλη, ποὺ εἶσαι τόσο εὐχαριστημένη ἀπὸ τὴν ὕλη μου, κι' ὄχι μόνο δὲν θὰ μάφῃσῃς ποτέ, ἀλλὰ καὶ σ' ἄλλα παιδιὰ θὰ μὲ συστήσῃς. Μόνο τὸ δικό σου ψευδώνυμο νὰ γράψῃς μὲ κόκκινο μελάνι· τἄλλα ποὺ ἀναφέρεις τυχὸν στὸ γράμμα σου, δὲν εἶναι ἀνάγκη. Μὲ τὸν καθηγητή σου, ποὺ εἶναι τόσο καθαρευουσιάνος, δύσκολο λιγάκι νὰ ξεμπλέξῃς. Ὁ μόνος τρόπος εἶναι νὰ γράψῃς τὶς ἐκθέσεις σου στὴν καθαρεύουσα. Μήπως δὲν πρέπει κανεὶς νὰ ξέρῃ καὶ τὴν ἐπίσημη αὐτὴ γλῶσσα; Τὸ εἶπα πολλὲς φορές: "Οταν τὸ ἀπαιτῇ ὁ καθηγητής, οἱ ἐκθέσεις πρέπει νὰ γράφουνται στὴν καθαρεύουσα.

Μυστηριώδης, Κυκλαμιά, Λευκὲ Κύκνε, Μακεδονικὸν 'Εντελβάϊς, Καταπονούλα, 'Αγγουρολογιώτατε καὶ *Ροδία*—καλά μου παιδιά, καὶ τὰ δικά σας ἐκτενῆ κι' ἀραιότατα γράμματα διάβασα καὶ δὲν φαντάζεσθε πόσο εὐχαριστήθηκα. Δυστυχῶς, ὁ χῶρος δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ σᾶς πῶ περισσότερα. "Οταν μοῦ ξαναγράφετε, ἔ;

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δὲν ἐγκρίνεται, οὔτε ἀνανεώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, ὅρ. ἀρ. — Τὰ ἐγκρινόμενα ἢ ἀνανεούμενα ἰσχύουν ἀς τὴν 30 Νοεμβρίου 1936. "Οσα συνοδεύονται ἀπὸ Λ. ἀνήκουν σὲ ἀγόρια, καὶ ὅσα ἀπὸ Κ. σὲ κορίτσια

Νέα Ψευδώνυμα: 'Αποκαλύπτῆς, ἀ. (παραδοθῆτε). Πέτρος 'Αντιφέρ, ἀ. (ΣΒ). Νεοφριεένη, κ. (ΜΑ). Μικρὴ 'Αμαζών, κ. (ΣΝ). Τρομοκράτης, ἀ. (ΑΜ). Χιονισμένα Δενδράκι, κ. (ΝΤ). Μικρὴ Βολιωτοπούλα, κ. (ΙΑ). Γλυκειὰ Πνοή, κ. (ΕΜ). Ραταπλάν, ἀ. (=). Μόγλης, ἀ. (ΙΠ). 'Αραπάκι, κ. (ΑΤ). Σῶτος Χιμαιρικός, ἀ. (ΚΦ). Χονδρός, ἀ. (Ο). Νεοτοπούλα τοῦ Αἰγαίου, κ. (ΦΚ). Τσὶν-Τσὶ-Λά, κ. (;). Σιὰν-Φεῦ, κ. (;;). Φεγγοβόλο 'Αστέρι, ἀ. (ΝΕ). Λιγνός, ἀ. (Ι). Γαλάζιος Σπινθήρ, ἀ. (ΑΣ). Τσουκνίδα, κ. (ΑΑ). Δὸν Ζουάν, ἀ. (ΤΜ).

'Ανανεώσεις Ψευδωνύμων: Πρόμαχος τῆς 'Ελευθερίας, ἀ. Δόξης Στέφανος, ἀ. Καταχτητής, ἀ, Βέλος, ἀ. Χρυσόνειρο, κ. Μύρτις, κ. Λευκή, κ. Ζουζοῦ, κ. 'Αελλώ, κ. Πουκέ, κ. Σαρπηδών, ἀ. Χανουμάκι, κ. Μενεξές, κ. Μαγεμένο Βιολί, κ. Μικρὸ "Αμυαλο, κ. Μυρέλλα, κ. 'Αρασακειὰς Νο 9, κ. Φράνς Λίστ, κ. Αἰώνιος Θρύλος, ἀ.

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: Στὸ «'Ηλιοβασίλεμα» τῆς *Ρόδας* παρατηρῶ ἀκόμη καὶ τοῦτο: «Τὰ κύματά σου τ' ἀσημένια» εἶναι ἀδύνατο νὰ συμβιβασθῇ, καὶ κατὰ τὸ μέτρο καὶ κατὰ τὴν ὁμοιοκαταλληξία, μὲ τὸν ἀντίστοιχό του: «σ' ἀγνωστα μέρη αἰθέρια.» Τώρα ποὺ παρακολουθεῖτε τὴ «Μικρὴ Στιχουργική» δὲν σᾶς ἐπιτρέπεται νὰ κάνετε τέτοια λάθη, καὶ τὸ γράφω γιὰ νὰ τὸ ξέρουν οἱ νεαροὶ ποιητὲς τῆς Σ. Σ. Σ. πὼς ἀπὸ τώρα καὶ στὸ ἑξῆς θὰ εἶμαι πολὺ αὐστηρότερη γιὰ τὰ τεχνικά ἐλαττώματα τῶν ἔργων τους· ἀπ' ὅ,τι ἄλλοτε. Λοιπὸν νὰ μελετᾶτε τὴ «Στιχουργική» καὶ νὰ τὴν συμβουλεύεσθε προτοῦ νὰ μοῦ στέλνετε ποιήματα. Βέβαια δὲν ἔχω τὴν ἀπαίτηση νὰ εἶναι ἄμεμπτα ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος 'Αλλὰ τὰ χοντρὰ λάθη ποὺ θὰ μπορῆτε νὰ τ' ἀποφεύγετε καὶ μόνοι σας, θὰ τὰ καταδικάζῳ αὐστηρά.— «Πόσο γρήγορα» τοῦ *Κορφιατόπουλου*. Πολὺ βαρὺ τὸ κομμάτι. 'Η μετάφρασις σὲ μερικὰ σημεῖα καλή, σὲ ἄλλα πάλι ὑστερεῖ. "Ας διαλέξῃ τὸ *Κ.* τίποτε ἁπλούστερο. — «Ὁ ἥλιος» τῆς *Μυρτίλλης*. Τὸ βασικὸ θέμα πολὺ καλὸ ἀλλὰ τὸ κομμάτι ἔχει ἕνα πλῆθος περιττολογίες ποὺ τὸ ἐξασθενοῦν καὶ τὸ κάνουν ὑπερβολικὰ ἐκτενές. Ἐπίσης καὶ τὰ λογοπαίγνια ὅταν ἐπαναλαμβάνονται κάθε τόσο πάνουν νὰ ἔχουν γοῦστο. Μὴ φορτώνετε τόσο τὸ γράψιμό

σας. Ὅσο πιὸ ἁπλὰ γράφετε, τόσο μεγαλύτερη πιθανότης ὑπάρχει νὰ γράφετε ἕνα ὡραῖο κι' εὐχάριστο κομμάτι. — «Παραμονὴ Πρωτοχρονιᾶς» τῆς *Πέκ*. Τὸ ἔλαβα πολὺ ἀργά. Ὁπωσδήποτε ὅμως δὲν θὰ δημοσιευόταν. Πολὺ καινὸ καὶ τὸ γράψιμο καὶ τὸ θέμα. — «Φεγγαρόλουστη νυχτιά». Κι' αὐτὸ καινότατο. — «Πατριωτισμὸς καὶ φιλανθρωπία» τοῦ *Κουτορνίθι*. Τὸ κομμάτι καλὸ καὶ ἡ μετάφραση πιστή, ἡ γλῶσσα ὅμως σχολαστική. Ὅταν γράφετε γιὰ τὴ Σ.Σ.Σ. νὰ χρησιμοποιῆτε τὴ γλῶσσα τῆς Διαπλάσεως. — «Τί δουλειὰ ἤθελε» τῆς *Κ. Σ.* Γνωστότατο ἀνέκδοτο. — «Χειρώνας» τῆς *Νν. Ξξ.* Μοῦ φαίνεται πὼς εἶναι πολὺ ἐπηρεασμένο ἀπὸ κάποιο ἄλλο ποίημα ποὺ θὰ διάβασε ἡ φίλη μου. Ἔχει κάποια ἀκαταστασία στὴ διατύπωση. — «Τὸ χιόνι», χωρὶς ὑπογραφή. Δὲν ἔχει κανένα μέτρο καὶ κανένα ρυθμό. Ποῦ καὶ ποῦ ξεφυνιάζεται κανεὶς ἀπὸ μιὰ ἀπρόοπτη δμοιοκαταληξία. Παρουσιάζει καὶ δυὸ φοβερὲς ἀνακρίβειες: Ὅταν χιονίζῃ, *οὐδέποτε* βροντάει. Τὸ χιόνι «πέφτει βουβὰ μὲ νακρὴ σιγὴ» καὶ χωρὶς μπουμπουνητὰ καὶ ἀστραπές. Ἐπίσης «ρῦμάνιο τόξο» δὲν παρουσιάζεται παρὰ μόνον ὕστερα ἀπὸ βροχή, ὅταν ἡ ἀτμόσφαιρα εἶναι ἀκόμη γεμάτη ἀπὸ σταγονίδια, ἀπὸ ὁποῖα διαθλᾶται τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Δὲν σᾶς τὰ λένε αὐτὰ στὸ σχολεῖο σας; — Θὰ ἐξακολουθήσω.

Ἡ Διάπλασις ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: *Θερναδιέρον* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ἄλλο λυποῦμαι, ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ;) *Γκλόριαν* (διήγημα μέσ' στὸ γράμμα σου δὲν ὑπῆρχε· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ συγχαρητήρια· αὐτὰ λοιπὸν ἔκαμες ὅταν εἶδες ἄξαφνα στὴν ἐφημερίδα πὼς πῆρα τὸ Μετάλλιο...) *Μενεξέν* (ναί, καταλαβαίνω καὶ τὴ χαρά σου γιὰ τὴ βράβευσή μου καὶ τὴν εὐχαρίστησή σου ἀπὸ τὰ Νέα μου· μοῦ τὴν παρασταίνεις θὰ τόσο καλὰ στὸ γράμμα σου! ξέρεις ὅμως τί χρονολογία ἔχεις γράψει; 5 Φεβρουαρίου 1935! ἀφηρημάδα, ἔ; . .) *Σερπέτον* (χαίρω πολὺ· θὰ εἶδες βέβαια τὴν ἔγκριση· γράφε μου·) *Σπουργίτην* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τοὺς δυὸ νέους συνδρομητάς, τοὺς ἐνέγραψα· ὡραία ἡ φωτογραφία, θὰ δημοσιευθῇ·) *Ἄτροπον* (δὲν πειράζει, νὰ μοῦ γράψῃς μόνον ὅταν σ' ἀφήνουν τὰ μαθήματα· ξέρω πὼς εἶναι πολλὰ στὴν Ε' τοῦ Γυμνασίου· θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου σου·) *Ναϊάσσαν* (αὐτὸ ποὺ ἐνέκρινα· εὐχαριστῶ γιὰ τὰ καλὰ λόγια· μὴ διστάσῃς νὰ μοῦ στείλῃς καὶ γιὰ τὴ Σελίδα· ἂν δὲν θὰ εἶναι τόσο καλὸ τὸ πρῶτο — ποιὸ κι' αὐτὸ δὲν τὸ ξέρεις — θὰ εἶναι τὸ δεύτερο, τὸ τρίτο·) *Πατερδν* (πολὺ μ' εὐχαρίστησε τὸ πρῶτο σου γράμμα· ὤ, καθόλου δὲν εἶναι ἀργὰ γιὰ νὰ ζήσῃς καὶ μέσα στὴ διαπλασιακὴ οἰκογένεια· κι' ἄλλες ἔχω 17 χρονῶν καὶ φοιτήτριες· τὸ ψευδώνυμο, καθὼς εἶδες, ἐνεκρίθη·) *Πούπουλ* (καὶ γιὰ τὴ δική σου γνωριμία χαίρω πολὺ κι' ἐλπίζω νὰ μοῦ γράψῃς συχνά· ἡ Ἀγγελία σου ἔκανε δρ. 10,60 ὥστε μοῦ ὀφείλεις 4,60·) *Εὔθυμον* (ἔλαβα, ἐξετέλεσα κι' εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ ὅλα· χαιρετισμοὺς κι' ἀπὸ τὸν κ. Ξενόπουλο·) *Κρυφὴν Χαράν* (εὐχαριστῶ πολὺ· θὰ εἶδες τὴν ἔγκριση τοῦ ψευδωνύμου· ἔχεις πολὺ δίκιο νὰ σ' ἀρέσῃ ἡ δημοτική, ἡ γλῶσσα τῆς καρδιᾶς· τὸ σωστὸ εἶναι ἡ *ἔκθεση*, ἡ *ἄνοιξη*, μὲ *η*, κατὰ τὸ *ἡ βρύση* ἐπί ἰης *οἱ καλές*, *οἱ γυναῖκες*, μὲ ὄμικρον γιῶτα, γιατ' εἶναι τὸ ἴδιο ἄρθρο τοῦ ἀρσενικοῦ· οἱ ἄλλες γραφὲς εἶναι λανθασμένες·) *Μαξίμ* (θὰ τὰ ποῦμε στὸ ἐρχόμενο·) *Ἑλένην Β. Παπᾶ* (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὴν ἀνανέωση καὶ τὸ ξεσπάθωμα· ἔστειλα τὰ φύλλα στὴ νέα μου φίλη·) *Χρυσόνειρο*, *Κεφαλλωνιτοπούλαν* κτλ. κτλ.

Εἰς ὅσας ἀπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 10 *Ἰανουαρίου*, θὰ ἀπαντήσω στὸ ἐρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ τοῦ 277ου Διαγωνισμοῦ. Αἱ λύσεις τοῦ φυλλαδίου τούτου δεκτεαὶ μέχρι 1 Ἀπριλίου

90. Δεξίγριφος

Ἕνα γιὸ τοῦ Ἰακὼβ
Μὲ ἀρχαῖο κάστρο ἑνώνω,
Καὶ λιμάνι ἱσπανικὸ
Στὴ σειμὴ σοῦ φανερώνω.

Λουλοὺ

91. Συλλαβόγριφος

Σύμφωνό εἶναι τὸ κεφάλι
Καὶ τὸ σῶμα . . . σκοτεινό.
Δέντρο ἢ καὶ πουλὶ προβάλλει
Ξωτικὸ καὶ μυθικό.

Ἀγνούλα

92. Ἀναγραμματισμὸς

Ἂν ἁπλῶς τὸ τελικὸ
Μοῦ τὸ βάλῃς γι' ἀρχικό,
Θεὰ πλέον δὲν θὰ μείνω:
Πιὸ ἀταραίτητο θὰ γίνω.

Μόζαρτ

93. Ψαρυκόκκαλον

* * * *
* * * *
* * * *
* * * * * * * *
* * * * * *
* * * *
* * * *

Νὰ ντικατασταθοῦν οἱ ἀστερίσκοι διὰ γραμμάτων ὥστε νὰ ἀναγινώσκωνται κατὰ σειρὰν ἐξ ἀρχῆς: μεγάλη νῆσος, προφήτης, μικρὸν ἄγριον ζῶον, σημεῖον τῆς στίξεως, μετεωρολογικόν, ἔγκλημα, βασιλεὺς τῶν Βαβυλωνίων, ἀρχαία ἑλληνικὴ πόλις.

Λευκοπυργιώτης

94. Κρυπτογραφικὸν

1 2 3 4 5 6 7 3 8	=Ἄρχ. μαθηματικός
2 1 5 8	=Μάντις
3 4 2 8	=Ἕρπετόν
4 8 6 3 8	=Ἔγκλημα
5 1 5 6 5	=Πόλις
6 3 7 3 8	=Ἄνεμος
7 5 4 3 8	=Ἀνάπαυσις
8 5 6 3 8	=Χόρτον

Συριανὸς

95 ΣΘ. Μαγικὸν ζῶον

Τῇ ἀνταλλαγῇ ἑνὸς γράμματος ἑκάστης τῶν κάτωθι λέξεων δι' ἑνὸς ζώου (εἰς τὴν ἀρχαίαν) πάντοτε τοῦ αὐτοῦ, νὰ σχηματισθοῦν ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλαι τόσαι λέξεις:

Μαία, *Θεία*, *Ἄλτις*, *ἕτερος*, *ναί*.

Ντίνος Θώμης

100. Ἀκροστιχὶς ἐξ Ἀντιθέτων

Νὰ εὑρεθοῦν ἀντίθετα τῶν κάτωθι λέξεων τοιαῦτα, ὥστε τ' ἀρχικά των ν' ἀποτελοῦν μεγάλην νῆσον τῆς Μεσογείου:

δοῦλος, *ἀσθενής*, *ἀρχή*, *συμφιλίωσις*, *πραγματικότης*, *ὁμιλῶ*.

Τζιλ

101. Φωνηεντόλιπον

μ - δς - π - τ - τ

Αἰώνιος Θρύλλος

102. Γρῖφος

ος ος
ος ος ος ος
οξ Πάν Τ ξ
ος ός ος ος
ος ος

Ναυτοπούλα τῆς Ἀνδρου

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσεων τοῦ φύλλ. 47

602. Ἄνδεις (ἂν δῆς. . .). — 603. Ἀθῶος-Ἀῶος. — 604. Ἔδαφος-Ἔπαφος. — 605. Ὁ Χάρος, ἡ Χάρις. — 606.

Κ Α Λ Α Μ Ο Σ
Α Α Υ Κ
Λ Α Ρ Ἰ Σ Σ Α
Α Ι Τ Π
Μ Υ Σ Τ Ι Κ Α
Ο Σ Κ Ν
Σ Κ Α Π Α Ν Η

607. ΠΑΡΑΣΧΟΣ (Ἀρᾶς, Ρᾶ, σπάρος, χαρά, ὀπός). — 608 - 612. Διὰ τοῦ ΔΕ: *δεξιός*, *ἔνδεκα*, *Γεδεών*, *δέμας*, *ἄδετος*. — 613. ΕΛΒΕΤΙΑ-ΑΝΝΙΒΑΣ (Ἐπαμεινώνδας, ΑτΝος, ΒεΝετία, Ἐθίσων, ΤίΒερις, Ἰσαβέλλα, ΑΙΣχίνης). — 614. Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν. — 615. *Ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἑνώσει* (ι εἰς χις ἐν τι, ἐν ο σι).

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[ΑΣ'—107]

Ἱδρύεται μέγας σύλλογος
ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΩΝ
Σκοπός: Διάδοσις Διαπλάσεως, *ἀποκαλύψεις*, διαγωνισμοί. Διαπλασόπουλα, *προφυλαχθῆτε*. Προσεχῶς *ἀποκαλύψεις!!!*

[ΑΣ'—108]

Μίκυ-Μάους, περιμένω ὅ,τι μοῦ ὑποσχέθηκες, μαζὶ μὲ γραμματάκι σου.

Σφίγξ

[ΑΣ'—109]

Διαπλασόπουλα ἐς, θέλετε νὰ γνωριστοῦμε; Γράφτε· κ. Χ. Παπαλεωνίδου γιὰ τὸν Ἀιθέριον, Γυμνάσιον Καρπενησίου.

Αἰθέριος

[ΑΣ'—110]

Διαπλασόπουλα ἐς, ἀνταλλάσσω τετραδιάκια. Δ/σις: Αἴλαν Τυρογαλᾶ, Ζάκυνθον, διὰ:

Χιονισμένο Δένδράκι

[ΑΣ'—111]

Πρωτομπαίνοντας στὴν κίνηση χαιρετῶ ὅλους ἐς. Γειά σου, *Πόκ*.

Ἀρσὲν Λουπὲν

[ΑΣ'—112]

Ἀρσακειὰς Νο Θ, γιατὶ τὸ πρωὶ τόσο νωρὶς στὴ στάση;

Ἀρσὲν Λουπὲν

[ΑΣ'—113]

Ἐπαναλομβάνοντες τὴν (ΑΣ'-30) ἀγγελία μας, προσκαλοῦμε ὅλα τὰ Διαπλασόπουλα τῆς Ἀθήνας, νὰ ἔρθουν στὶς 9 Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. στὶς 11 π. μ. στὰ Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου μας: Ὁδὸς Πρατίνου-Διοχάρους 32.

«ΑΜΙΛΛΑ»

[ΑΣ'—114]

«Τρελλοπαρέα»! Σαπουνόφουσκα οἱ ἀποκαλύψεις σου (!) Οἱ «Ἀναλφάβητοι», ἀποκαλύφτηκαν στὶς (ΑΕ'—95) (ΑΕ—274) (ΑΕ' 584), Ἔνδοξος Ἑλλάς (σελ. 571 - 1934). Τρύπα στὸ Νερό! Νῦν . . . ἀποκεφαλίζεσθε! ΣΑΡΗΗΔΩΝ=ΔΑΝΟΣ.

Σπίρτο Μονάχο

[ΑΣ'—115]

Ζουζοῦ . . . ὁποιος πλησιάζει . . . Σπίρτο, καὶ μάλιστα . . . Μονάχο, καίγεται!

Σπίρτο Μονάχο

[ΑΣ'—116]

Ζουζοῦ! Solve senescentem . . . Δὲν σᾶφταναν οἱ γνώσεις σου, νὰπαντήσῃς καὶ γιὰ τὸ Χανουμάκι;

Ἰσκαντὲρ

[ΑΣ'—117]

Ἀλληλογραφῶ μὲ ὅλες. Δ/σις: Ἑλένην Γιαμαλάκη, Ἡράκλειον Κρήτης διὰ

Ξανθὴ Κρητικοπούλα

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθῆναι